

Naročnina mesečno
25 Din, za izuzem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENE

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Lunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Jedro spora z Abesinijo

Nenadna mobilizacija dveh italijanskih divizij ter njihova odprava na abesinsko mejo v vzhodni Afriki je v vse to pestro žvrgolenje o paklih, s katerimi se kratkočasni Evropani, vrgla oster glas o vojni nevarnosti ter vsem idealistom poslala neprijeten opomin, da se v mednarodni politiki niso spremenili niti cilji, niti metode. Abesinija je vsestransko povezana s prijateljskimi pakli, njeno neodvisnost štiti mednarodne pogodbe, pod katerimi najdemo podpise velikih držav, članica je Zveze narodov že od l. 1923, pa ji vse skupaj nič ne pomaga. Navzlic vsem paktom, zvezam in pogodbam je prav nič ne bo rešilo pred lakomnostjo Italije, razen patriotizma in požrtvovalnosti abesinskega ljudstva samega.

Pred vsem drugim se moramo vprašati, kako pride Italija do tega, da temu ljudstvu, ki je v svojem gorovju dva tisoč let branilo svojo narodno in državno neodvisnost ter zmagovito kljubovalo vsem kolonialnim pohlepom evropskih velisil, ki so se proti koncu prošlega stoletja kot roparske ptice vrgle nad afriški kontinent ter si ga med seboj raztelesile in ga sedaj povzivajo, kako pride Italija do tega, da tej krščanski državi, ki je bila sprejeta v zbor miroljubnih kulturnih držav Zveze narodov, ne da miru? Da ji prinese »civilizacijo«? Abesinija po njej ne sprašuje, vsaj po tisti ne, ki prihaja na puškinih cevih. Da jo »odpre gospodarsko«? Abesinija vsebinsko tega »odpiranja« pozna, saj je Evropa »gospodarsko odprla« vse njeno sosedno ozemlje, domače prebivalstvo zasušila, bogastva zemlje pa odnesla kot bojni plen v svoje zakladnice. Da »brani svoje interese«? Kakšne interese pa more imeti kakšna država v drugi, neodvisni in svobodni državi, da jih je treba braniti s topovi, ko vendar Abesinija od takrat, ko je l. marca 1896 v bitki pri Adui prvič namitila Italijane ter jih pognala s svojega ozemlja, ni storila ničesar, kar bi bilo mednarodnopravno pregrešno, od nikogar ni zahtevala, pustila vse svoje sosedne pri miru in se samo trudila, da bi z raznimi pogodbami dosegla, da jo puste tudi drugi pri miru, da se lahko velani v mednarodno sodelovanje kot svobodna država, ki ima svoje veliko poslanstvo na afriški celini.

Italijo vlečejo v Abesinijo velika narodna bogastva, ki jih pokriva abesinska zemlja in ki bi se jih Italija rada polastila, da ž njimi poveča svoje narodno blagostanje. Abesinija je polna zlata, železnih in bakrenih rudnikov, platinastih ležišč, njena zemlja daje izvrstno kavo, duhteč tobak in sijajne bombaževе žetve. Kaj civilizacija, kaj gospodarsko odpiranje? Tukaj gre za organizacijo navedenega ropa, ki mu pa mednarodno pravo daje mehko oznako »obramba interesov«. V davnih barbarskih časih so vdirale v Abesinijo arabske tolpe in faraonove vojske, da so si tam nagrabile zlata, sužnjev in žensk. Po 2000 letih evropske »omike« civilizirana evropska država hladnokrvno pripravlja podobne pohode s to razliko, da so v sivi davni barbari plenili z močjo svojih lastnih rok in z osebnim pogumom, danes pa se naj izvrši s pomočjo topovskih krogel in letalskih bomb. Tisočletja so šla mimo, kot da bi jih ne bilo. Tisto da bi se bil v teh tisočih letih človek samo boljše oblekel, v ercu pa ostal star barbar. Civilizirana Evropa pa s ciničnim nasmehom stih gleda na to početje.

50 let traja to italijansko prodiranje v Abesinijo. L. 1885 so Angleži spustili Italijane na abesinsko obal, ker so jih potrebovali za borbo proti mahdistom v Sudanu. Po desetih letih že so lakomni Italijani nameravali svojega kralja Humberta kronati za abesinskega cesarja, pa jim je poraz pri Adui razbil visokoleteče sanje. A odjenjali niso. Že l. 1906 so dobili takšen vpliv, da so s Francijo in Anglijo enakopravno podpisali pogodbo, ki naj štiti abesinsko neodvisnost. Po vojni so postali že tako vsiljivi, da je sedanji cesar Hajle Selasije l. 1928 z Italijo podpisal prijateljsko pogodbo, to se pravi, da jim je odprl na stečaj vrata za pametno kulturno delo. Toda to jim ni bilo zadosti. Izkopali so stari sen o italijanski Eritropiji. Politično rovanje po Evropi jim je prineslo to korist, da sta se Francija in Anglija slednjič domenili, da pustita Italiji svobodne roke v Abesiniji, če ji ma da mir v Evropi in drugod. Julija 1934 se Francija in Anglija res odrečeta zaščiti abesinske neodvisnosti, za katero sta jamčili s pogodbo iz l. 1906. Končno je še francosko-italijanski sporazum v Rimu z dne 7. januarja 1935 dal Italiji blagoslov za njene podvige proti Abesiniji, da bo dala mir v Evropi in se ne bo vsajala več v druge francoske kolonije. Med tem pa je Italija skrbno pripravljala pohod tako iz Somalije kakor iz Eritrije, ki ju je italijanski kralj v teku zadnjega leta obiskal obe in kjer sta tripolitanski guverner maršal Balbo in somalijski guverner maršal Badoglio vodila zadnje priprave. Mobilizacija dveh divizij in milijnikov je torej le končno dejanje dolgoletne priprave tako vojaške kakor diplomatske na zmagoslaven pohod v Abesinijo, ki naj zaslužni starodavni narod in položaj abesinske bogastva pred liktorski tron.

»Omne peccatum contra nationem in hoc mundo ulciscitur« — vsak greh, storjen nad narodom kot takim, bo že na tem svetu maščevan, pravi Alfonz Ligurski, in to je resnica, ki ji svetovna zgodovina prinaša vsak dan novih dokazov. Zato še ne vemo, kako se bo ta pustolovščina, ki se pripravlja proti abesinskemu narodu, končala. Brez kazni ne bo ostala, prej ali kasneje, in vsi nečisti, protinaravni in nemoralni nameni bodo dobili zasluženo maščevanje, o tem smo lahko gotovi. Vstali bodo branilci močnega naravnega prava tam, kjer jih morda Italija ne pričakuje in proti katerim se navzlic tako skrbnim pripravam — ni pripravila, kajti v večne moralne zakone ne moreš zagnati še tako izpopolnjene bombe!

Zagrebska vremenska napoved. Pretežno jasno, z lahkim porastom oblakosti, podnevi toplo, noči hladne.

Dunajska vremenska napoved. Spremenljiva oblakost sicer milo vreme.

Blok Japonska - Kitajska - Mandžukuo?

Japonska izriva Evropo iz Azije

Program 9 točk proti vmešavanju Evrope na Daljnem vzhodu

Tokio, 19. febr. c. Tukajšnji »Osaka Mainichi« objavlja članek, ki je bil brez dvoma napisan na pobudo zunanjega ministrstva in v katerem prihaja jasno do izraza japonska politika z ozirom na Kitajsko. Japonski dnevnik je to politiko razčlenil v devet točk, ki se glasijo:

1. Ohranitev kitajske neodvisnosti pod pogojem, da prsneha režim banditstva in da se ustavi vsako protijaponsko gibanje in rovanje.
2. Uradna pogajanja za vzpostavitev rednih odnosov med obema državama.
3. Japonska je pripravljena dati politično, denarno in vojaško podporo vsakemu in vsakemu gibanju, ki so pripravljeni in so v stanu, da prevzamejo odgovornost za organizacijo zedinjene Kitajske.
4. Japonska je pripravljena skleniti s Kitajcem posebno pogodbo, pod pogojem, da Kitajska vendar enkrat prizna posebno vlogo Japonske, mesto da se neprestano obrača na Evropo in na Ameriko.
5. V zvezi z raznimi problemi Daljnega vzhoda daje Japonska prednost neposrednemu sporazumu s Kitajsko brez vmešavanja tretjih, ker Japonska neče več priznati razne večstranske pogodbe, kot je recimo pogodba devetih sil.
6. V kolikor tiče vojaških problemov Daljnega vzhoda, želi Japonska, da Kitajska enkrat za vselej opusti vsako misel na priziv na Zvezo narodov, da nadalje zapusti Zvezo narodov in slednjič da nadomesti evropske in ameriške vojaške svetovalec z japonskimi.

7. Japonska smatra, da je blok med Japonsko, Kitajsko in Mandžukuo najbližji cilj realne politike na Daljnem vzhodu. V tem pogledu je Japonska pripravljena Kitajski denarno pomagati.

8. Ako Kitajska zgoraj navedene japonske želje izpolni, bo Japonska sedanje premirje spreminila v trajen mir, toda med severno Kitajsko in med Mandžukuo se mora ustanoviti trajen nevtralni pas.

9. Pogajanja za japonsko-kitajsko pogodbo naj se začnejo 6 mesecev po 27. marecu, torej na obletnico izstopa Japonske iz Zveze narodov.

Zanimiva je v tej zvezi tudi izjava japonskega zunanjega ministra, da bo mandžurska država odklonila posredovanje Rusije pri obmejnih pogajanjih med Mandžukuo in zunanjjo Mongolijo.

rodov, da nadalje zapusti Zvezo narodov in slednjič da nadomesti evropske in ameriške vojaške svetovalec z japonskimi.

7. Japonska smatra, da je blok med Japonsko, Kitajsko in Mandžukuo najbližji cilj realne politike na Daljnem vzhodu. V tem pogledu je Japonska pripravljena Kitajski denarno pomagati.

8. Ako Kitajska zgoraj navedene japonske želje izpolni, bo Japonska sedanje premirje spreminila v trajen mir, toda med severno Kitajsko in med Mandžukuo se mora ustanoviti trajen nevtralni pas.

9. Pogajanja za japonsko-kitajsko pogodbo naj se začnejo 6 mesecev po 27. marecu, torej na obletnico izstopa Japonske iz Zveze narodov.

Zanimiva je v tej zvezi tudi izjava japonskega zunanjega ministra, da bo mandžurska država odklonila posredovanje Rusije pri obmejnih pogajanjih med Mandžukuo in zunanjjo Mongolijo.

Maršal Čankajšek bo obiskal Tokio

Tokio, 19. febr. AA. Semkaj je prispel poseben dopisaneec kitajske vlade minister Vingčungui. Zastopnikom listov je izjavil, da ostane v japonski pre-

stolnici teden dni. Nato se bo vrnil v Nanking, kjer bo poročal vladi o svoji misli.

Zunanje ministrstvo nadalje uradno potrjuje vest o obisku kitajskega maršala Čankajška v Tokiu. Maršal Čankajšek bo imel v tokiju konference z japonskim ministrom predsednikom, z zunanjim ministrom in z ministrom vojske o kitajsko-japonskem sporazumu. Kitajski maršal ostane v Tokiu 10 do 12 dni. Na teh konferencah se bodo sporazumeli o načinu končnih uradnih pogajanj o sporazumu med Tokijem in Nankingom.

Tokio, 19. febr. c. Maršal Čankajšek odpotuje prihodnje dni v Tokio, kjer bodo ob tej priliki za ključena pogajanja med japonsko vlado in vlado v Nankingu. To potovanje se lahko smatra kot popoln umik nankinske vlade pred premočjo, ki si jo je Japonska ustvarila na Kitajskem. Vlada v Nankingu ni več sposobna, da bi se upirala še nadalje japonskim namenom in je prepričana, da je zanjo najbolje, če se zaenkrat popolnoma vda japonskim zahtevam. Čankajšek ostane v japonski prestolnici dva tedna.

Kolonizacija Mandžurije

Mukden, 19. febr. c. Danes so japonske vojaške oblasti sporočile mukdenski vladi, da bodo v najkrajšem času začele s sistematično kolonizacijo Mandžurije. V prihodnjih dneh pride v Mandžurijo že 1100 japonskih družin.

Italija je mislila, da bo sama ...

Senca Japonske leži nad Abesinijo

Zelo nedvoumna izjava japonskega zunanjega ministra

Tokio, 19. febr. c. Zunanji minister Hirota je sprejel časnikarje ter jim o stališču Japonske v italijansko-abesinskem sporu izjavil sledeče:

»Če sarska vlada je naročila svojemu veleposlaniku v Rimu, da vpraša italijansko vlado o namenu, ki jih Italija zasleduje v Abesiniji s tem, da je mobilizirala dve diviziji in jih pošlje v svoje kolonije v Somaliji in Eritreji. Obenem je dobil naš veleposlanik v Rimu tudi nalog, da izroči italijanski vladi verbalno noto, v kateri je obrazloženo stališče cesarske vlade z ozirom na gospodarske interese, ki jih Japonska ima v Abesiniji na podlagi mednarodnih pogodb in ki bi jih morala z vsemi sredstvi štiti, če bi prišlo do oroženega spora med Italijo in Abesinijo.«

Nove odprave

Neapelj, 19. febr. b. Neapelj je postal glavna luka za vkrcavanje italijanskih čet, ki odhajajo v vzhodno Afriko. Medtem ko so bili večerj z velikim pompom odpremljeni trije bataljoni črnosrajčnikov, se vrši vkrcavanje bataljonov redne armade popolnoma tajno. Italije je mnogo na tem ležeče, da se ne izve, kako močne oddelke aktivne armade je poslala proti Abesiniji. Trdi se, da se je voditelj lašitice milice uprl temu, da bi se ta vojaška organizacija pošiljala v Afriko, ker je predvsem odrejena za to, da čuva mir in red v državi. Tudi se pri črnosrajčnikih ne opaža posebno navdušenje za odhod v vročo Afriko, ker hočejo služiti svojemu namenu v Italiji. Vkrčavanje vojakov na ladje so se pričela tudi v luki Brindisi in Tarantu. Iz vojaških transportov po železnicah se vidi, da je Italija sklenila precej resno akcijo proti Abesiniji.

Arabci na pomoč Italiji

London, 19. febr. TG. Reuter poroča iz Adena, da se je danes vkrcalo v Adenu 300 rednih vojakov arabske države Jemen na italijanski parnik »Giuseppe Mazzini«, ki jih bo prepeljal v italijansko Somalijo, da tam služijo kot »prostovoljci«.

Olašanje

London, 19. febr. b. Po poročilih »Daily Telegrapha« iz Addis Abebe je nastopilo lahno olašanje v sporu med Italijo in Abesinijo, ker je abesinska vlada sprejela predlog Italije, po katerem naj se ustvari nevtralna cona med Kalalo in Gerlogubijem. Italija je za določitev te nevtralne cone najodločnejše odklonila, da v abesinski delegaciji, ki bi imela nalogo, da z Italijo potegne nevtralno črto, sodelujejo častniki inozemskih vojnih misij. Tu misli Italija na švedske in belgijske častnike, ki jih je Abesinija povabila, da preosnujejo abesinsko armado. Italijansko poslanstvo v Addis Abebi zahteva, da se pogajanja med Italijo in Abesinijo vodijo brez posredovalcev in tudi brez navzočnosti delegatov tujih držav.

Načlenen sporazum

Addis Abeba, 19. febr. c. Danes so se v Addis Abebi ves dan vodila direktna pogajanja med italijansko in abesinsko vlado. V poznih popoldanskih urah je bil končno dosežen načlen sporazum, da se med Eritrejo in Abesinijo potegne demilitarizirana cona. Abesinska vlada je slednjič vendarle pristala na to. Italijanski poslanik napeljuje sedaj vse sile, da bi izključil iz komisije, ki bo izvajala demilitarizacijo te cone, one belgijske in švedske častnike, ki so člani abesinskega vrhovnega vojaškega sveta. Abesinska vlada se izključiti teh častnikov zelo upira. Sedaj sta stopila v ospredje francoski in angleški poslanik, da bi posredovala med obema stališčema. Dasi je zaradi

načelnega sporazuma o obmejni coni napetost nekoliko popustila, vendarle se niso odstranjene vse nevarnosti. Če se zgodi le še kak majhen incident na abesinsko-italijanski meji, lahko ta poruši vse, kar je hotela do sedaj ustvariti diplomacija.

Japonska v Abesiniji

Morda največje razočaranje za Italijo, ki se pripravila na pohod v Abesinijo, je dejstvo, da se je naenkrat pojavila nova velesila kot zaveznica Abesinije. Slišali smo, da ima Japonska neke gospodarske opravke v Abesiniji, toda da bi hotela nastopiti kot braniteljica in zaveznica te države, tega ni nikdo pričakoval.

Japonska se že leta sistematično trudi, da bi našla tržišča za svoje blago in novih naselbin za odvišek svojega prebivalstva. Toda ona dela po strogo izdelanem načrtu: najprej si izbere ozemlja, jih natančno prouči ter končno pošlje tja zelo previdno izbrane in prej v ta namen izsolane naseljence, ki se morajo oprijeti dela po strogo določenih smernicah. Tako je Japonska leta 1932 ustanovila v Adenu na arabski rti rdečemorske obale poseben japonski gospodarski zavod, kjer izvršten štab strokovnjakov proučuje gospodarske prilike v Abesiniji. Ta institut je Abesinijo pregledal tako rekoč na drobnogledu, nakupil obsežna zemljišča in si pridobil velike ločne preracunane koncesije na vseh koncih in krajih države, tako, da odgovarjajo ne samo gospodarskim, marveč tudi stratežnim potrebam. Končno je politikal v Abesinijo strogo prebrane in izsolane izseljence, da jih zopet po strogo izmerjenem načrtu poseje po vsej Abesiniji.

Kdo poiše Ena divizija Slovanov

Rim, 19. febr. c. Vsa javnost je pod vtisom vesti o mobilizaciji in prvem prevozu čet v Eritrejo, oziroma v italijansko Somalijo. Po poročilih iz Firenze je tam že pripravljena vojska 30.000 mož na odhod v Afriko. Divizijo »Firenze« sestavljajo po ogromni večini Jugoslovanci iz Julijske Krajine, in sicer doseže njihovo število do 70 odstotkov. Prav tako slu-

žijo Slovani v velikem številu tudi v drugi diviziji, ki je določena za Abesinijo, to je »Messina«; v tej diviziji jih je okoli 30 odstotkov. Če k temu odstotku pristajemo 70 odstotkov Jugoslovancev iz divizije »Firenze«, pridemo do zaključka, da pojde na bojišče v Abesinijo Slovanov iz Julijske Krajine za eno divizijo.

Nemčija in Vatikan

„... da molijo za brate v Nemčiji“

V Vatikanu napovedujejo papeževo svetovno okrožnico o preganjanju katoličanov in katoliške Cerkve v Nemčiji

Vatikansko mesto, 19. febr. TG. Semkaj je prispel znani zastopnik nemške vlade pri pogajanjih s sv. stolico dr. Buttman, da obnovi pogajanja za izvedbo konkordata. Dr. Buttman je prišel z novimi obljubami, ki jih radevolje daje na merodajnih mestih, kjer mu pa ne morejo odgovoriti z upanjem, ker prihajajo vsak dan nova poročila iz Nemčije, ki Buttmanove obljube postavljajo na laž. V vatikanskih krogih z veliko vztrajnostjo govorijo o tem, da bo sv. oče, ako preganjanja katoličanov v Nemčiji ne prenehajo, za veliko noč izdal veliko enekliko, ki jo bo naslovil vseljensko sveto in v kateri bo katoličane vsega sveta pozval, naj molijo za trpeče brate v Nemčiji. Sv. oče je podobno okrožnico poslal v svet tudi z ozirom na preganjanja v Mehiki. Nemški vladi ta možnost ni prijetna, toda Vatikan se bo tega sredstva moral poslužiti, ako se bo Nemčija še vedno zoperstavljala poštemu izvajanju sklenjenega konkordata.

Povratek v barbarstvo

London, 19. febr. AA. Vest, da so v Berlinu obglavili dve ženski, zapleteni v znano vojnoško zadevo, je napravila na tukajšnje kroge zelo mučen vtis. Početje nemške vlade tolačijo tu kot povratek v barbarstvo. V tem smislu piše tudi »Manchester Guardian« in »News Chronicle«.

★

Pino in Pija Mlakar v Curihi

Curih, 19. febr. AA. Tu je bila premiera velike baleta profesorja Fr. Lhotkeja, rektorja glasbene akademije v Zagrebu. Vsebinska baleta je vzeta iz jugoslovanskega narodnega življenja. Režijo baleta in glavne vloge je prevzela znana umetniška dvojica Pina in Pije Mlakarja iz Ljubljane. Delo je doživelo na krstni predstavi ogromen uspeh.

Iz notranje politike

Uzumovič: »Patent že imam, samo stranko še rabim.«
(Po belgajski »Stampi«)

JNS-arske skrivalnice

Tri leta in pol sta »Jutro« in njegova kliša oznanjala in zabijevala ljudstvu, da izven Jugoslovanske nacionalne stranke ni rešitve ne za državo ne za narod. Temu nazivaju odgovarjajoče sta si samostojna kmetijska stranka in demokratska stranka združili, prestopili v Jug. nac. stranko in osnovali neke vrste delniško družbo za izkoriščanje države in naroda. Prvo, kar se je tej družbi zdelo potrebno storiti, je bila delitev državljanov v dve skupini: sami sebe so proglasili za izključno nacionalne in na posebno vižo državotvoren element, vse druge državljane pa, ki niso pripadali njihovemu krogu, pa so proklamirali za anacionalne, protidržavne elemente in separatiste. Možnost obrambe sploh ni bila dana, ne dopustna. Potikali so svojim političnim nasprotnikom najstrašnejše stvari, ne da bi se le ti proti neprestanim lažem in denunciacijam sploh mogli braniti. Letočasno pa so ti specialno nacionalni elementi v prvi vrsti tiho in naporno delali za svoje žepce. Svojim pristašem in lakajem so preskrbeli udobna in dobro plačana mesta. Tu ni odločevala zmožnost in kvalifikacija, ampak izključno strankarska pripadnost. Kdor pa ni nosil v žepu legitimacije JNS, ta je bil proglašen za protidržavnega in obojen na brezposejnost in stradanje. S takimi koruptivnimi metodami je Jug. nacionalna stranka utrjevala med narodom ugled države in ljubezen do domovine. Končno je vendar prišel čas, ko so iz nacionalnih in državnih interesov morali biti od krmila države odstranjeni. JNS je pritrla državo v gospodarskem oziru na rob propada, politično pa korumpirala vse javno življenje. JNS se dobro zaveda, da je radi svojega delovanja med narodom oovražena, vodstvo stranke si ne prikriva, da bi se našla komaj neznatna peščica koristnejših, ki bi ji na volitvah šle sledila. In ker se tega prav dobro zaveda, zato se pod svojo firmo tudi ne upa več pred narod, ne upa se, da bi pred ljudstvom branila in zagovarjala svoje »tiho in naporno delo« za narod. Zato se je ta družba zaenkrat potajila. Toda s svojim dosedanjim plemenom nikakor ni zadovoljna. Kajti prav iste specialiste za nacionalizem, ki so se dosedaj skrivali pod firmo JNS, vidimo, kako so mrzlično na delu, da se potaknejo in udomijo v novih političnih formacijah, kjer bodo na enak in preizkušen način znova pričeli tiho in naporno delovati. Kaj jim mar narod, kaj država! Dosedanje njihovo delo je dokaz, da jim je oboje le figovno pero, v katerim pokrivajo svoje oblasti željne in egoistične cilje. Včerajšnji Jutrov uvodnik je dokaz, da bodo znova pričeli s svojo staro lajno. Po vsej škodi, ki so jo narodu in državi povzročili, so toliko brezstidni, da še kar naprej gonijo, da drugačna politika, kakor so jo oni vodili, v državi sploh ni mogoča! Edino Kramer & konp. so zmožni na že znani način reševati naše gospodarske, politične in kulturne probleme! Brez njih bi nacionalna in državotvorna politika zlasti v Sloveniji takoj propadla. Edino oni so poklicani, da »čuvajo« med nami nad državnim edinstvom! S takimi neslanostmi bi se »Jutrova« politična kliša hotela v novih razmerah znova afirmirati.

Šahovski turnir v Moskvi

Na šahovskem turnirju v Moskvi, ki se je pričel 15. februarja in na katerem igra dvajset mojstrov, so bili do sedaj doseženi sledeči rezultati: v prvem kolu je Capablanca izgubil proti naslednjemu ruskemu mojstru Rjuminu, Botvinnik je premagal Spielmana, Flohr Goglidse, dr. Lasker Kahna, Rabinoviča Alatorčeva, Romanovsky Stahlberga in Löwenfisch gde. Mensikovo. Remis so končale partije: Lisicyn—Lilienthal, Pirc—dr. Bogatyrek in Čehover—Ragozin. V drugem kolu je premagal Pirc Čehovera, Rjumin gde. Mensikovo, Spielmann Alatorčeva, Flohr Lisicyna, Ragozin Lilienthala in Kahn Bogatyreka.

Remis so končale partije: Romanovsky—Löwenfisch, Botvinnik—Capablanca, Lasker—Stahlberg. Partija Goglidse—Rabinovič je bila prekinjena. V tretjem kolu je doletel Pirc prvi poraz proti Lilienthalu, Capablanca je dobil z Alatorčevim. Botvinnik je premagal gde. Mensikovo, Rjumin Romanovskega, Löwenfisch Stahlberga, Lisicyn Rabinoviča. Remis so končale partije dr. Lasker—Stahlberg, Flohr—Ragozin, Spielmann—Goglidse in Kahn—Čehover.

V ponedeljek so igrali četrto kolo, v katerem je moral jugoslovanski mojster Pirc pretrpeti že drugi poraz in sicer proti Flohru. Dr. Lasker je premagal Čehovera in Lilienthal Kahna. Alatorčev je dobil prvo točko proti gde. Mensikovi in Rjuminu je pa doletel prvi poraz od Löwenfische, ki je v izborni formi, Kavkaški mojster Goglidse se je dobro držal proti Capablanci in dosegel remis. Remis sta končali tudi partiji Spielmann—Lisicyn in Stahlberg—Bogatyrek. Partiji Romanovsky—Botvinnik in Rabinovič—Ragozin sta bili prekinjeni.

V resnici pa ravno v Sloveniji ni nobene politične skupine, ki bi bila proti resnični nacionalni in državotvorni politiki. Le da naš narod nacionalne in državotvorne politike ne lasoveti s skrajno zagriženim partizanstvom slučajno na oblast dole politične kliše in še manj z gospodarskim kaosom, ki ga je ustvarila. Naš narod je bil nacionalen in državotvoren, ko o JNS ni bilo še nikakega sledu in bo, upajmo, ostal kljub hudim zlorabam, ki jih je zlasti slovenski del JNS z nacionalizmom in državotvornostjo uganjal. Ljudstvo ni tako pozabljivo, kakor si »Jutrova« člankar predstavlja. Preved je na svojih plečih občutilo delovanje parlamentarnega zastopstva podraske JNS, da bi teh borcev »nacionalne fronte« pri prihodnjih volitvah ne odkrilo, pa naj se skrijejo pod katerokoli politično firmo.

Glavni odbor JNS proti sklepom izvršnega odbora JNS

»Vreme« poroča, da je glavni odbor Jugoslovanske nacionalne stranke nastopil proti sklepom izvršnega odbora. »Vreme« ter bo sestavil spomenico, ki jo bo predložil ministrskemu predsedniku B. Jevtiču. Spomenica pravi, da se podpisniki popolnoma strinjajo s programom kraljevske vlade in da bodo podprli vlado pri volitvah z vsemi svojimi organizacijami in člani stranke. Do ponedeljka zvečer je to spomenico podpisalo že nad 40 članov širšega glavnega odbora JNS, ki so v Belgradu. »Vreme« dostavlja, da so člani širšega glavnega odbora izjavili svoje zadovoljstvo, da je predsedstvo JNS sklenilo, da ne postavi lasne kandidatne liste.

Lista osebnosti iz vseh skupin

Gradbeni minister dr. Marko Kožul se je za časa svojega bivanja v Zagrebu sestal s svojimi prijatelji in tudi s predstavniki iz gospodarskih krogov savske banovine. Zanimal se je za želje svojih rojakov, obenem pa je pojasnil stališče vlade glede najvažnejših sodobnih vprašanj. Vlada gleda na to, da bi povzela cene kmetijskim pridelkom in tako pomagala kmetu iz zadrege. Glede volitev je dr. Kožul dejal, da dela vlada na to, da pritegne k sodelovanju može, ki so pripravljeni sodelovati, neglede na to, h kateri stranki ali politični skupini so doslej pripadali.

5000 kandidatov

Belgrad, 19. febr. m. Iz krogov Jugoslovanske narodne stranke se doznavajo, da bo ta stranka pri poslanskih volitvah v posameznih okrajih postavila samo po enega kandidata.

Zaradi velikega števila kandidatov, ki še stalno prihajajo v Belgrad ter prosijo merodajne činitelje, da bi se lahko vezali z vladno listo, je verjetno, da bodo v vsakem okraju na vladni listi najmanj po trije kandidati. Kakor zatrjujejo politični krogi, je doslej zaprosilo za kandidate na vladni listi že okoli 5000 ljudi.

Zagrebski župan »čisti«

Poročali smo, da je dr. Kozjak s hrupnimi vzkliki prekinil zadnje občinsko sejo v Zagrebu. Dr. Kozjak je s skupino svojih pristašev neprestano vzklikal: »Ven s framonosi!« Župan Erber je moral prekiniti sejo. Dr. Kozjak je bil nato aretiran in policija ga je obsodila na 14 dni zapora. On se je pri tožil, nato ga je policija izpustila, da se bo branil na svobodi. Dr. Kozjak je izjavil, da je hotel s svojimi vzkliki javno odobravati čiščenje novega župana in s tem ožigosati delovanje dosedanjega občinskega sveta. Več občinskih svetnikov je sedelo pet do šest let v občinskem svetu, a nicesar storilo. Gospodarilo je eno krilo lože. Dr. Kozjak je izjavil, da bo še nadalje pazno sledil delovanju občinskega sveta in z vsemi silami delal na to, da se onemogoči vpliv tajnih organizacij.

Nikola Prka bo kandidiral na vladni listi predsednika vlade B. Jevtiča, in sicer v Mostarju.

Predstavniki nemške narodne manjšine bodo poročili glasila nemške narodne manjšine »Deutsches Volksblatt« kandidirali na listi predsednika vlade B. Jevtiča. Nemci so izbrali za kandidate dr. Stefana Krafta in dr. Hansa Moserja.

Trojanski konj ne pomaga. »Obzore« poudarja v svojem uvodniku razliko med stališčem, ki ga zavzemajo nekateri člani JNS in dejanskim stališčem g. Jevtiča. Nekateri pristaja JNS skušajo prikazati novi položaj v povsem stari luči in trdijo, da prav za prav ni nastopila nikak sprememba. Oni bi radi kandidirali na listi g. Jevtiča. Oni se hočejo vrniti v narodno skupščino kakor vojaki v trojanskem konju. Zda bi radi kandidirali na Jevtičevi listi, ko bi bili pa izvoljeni, bi dejali, da ostanejo zvesti glavnemu odboru JNS. Toda predsednik vlade se ne bo dal speljati; zato pa zahteva, da se kandidati iz JNS popolnoma odpovedo vodstvu JNS.

Sprava med Romuni in Rusi

Bukarešta, 19. febr. AA. Rador poroča. Na današnja seja parlamenta je državni podtajnik za zunanje zadeve Savel Radulesco odgovoril na vprašanje nekakega poslanca, da se bodo mogli nekdanji romunski vjetniki, ki žive zdaj v Rusiji, obrniti neposredno na romunsko poslanstvo v Moskvi s prošnjami za povratek v domovino. Vlada bo te prošnje proučila in jih rešila. Glede povračila romunske državne blaginje, ki so jo med vojno prenesli v Moskvo, je državni podtajnik Radulesco povedal, da je sovjetska vlada stavila romunski vladni na razpolago kakšnih tisoč zabojev in da jih bodo v kratkem prepejali v Romunijo. O ruski cerkvi v Bukarešti je sovjetska vlada na podlagi konvencij, podpisanih med Titulescom in Litvinovim, dovolila, da v njej lahko opravljajo službo božjo v romunščini. Radulesco je na kraju naglašal, da je ureditev teh vprašanj dokaz prijateljskega duha, ki vlada med obema državama. — Parlament je izvajanja državnega podtajnika sprejel z zadovoljstvom na znanje.

Dodekanez

Istanbul, februarja.

Zadnje čase prihajajo iz Dodekaneza vesti, da je nad otočjem proglašeno vojno stanje, da so se izkrcale večje množice italijanske vojske in da italijanski vojni zrakoplovi čisto plujejo nad otočjem, hoteč ostrašiti domače prebivalstvo, katerega se je polastilo veliko razburjenje. Kakor znano, je Dodekanez otočje, ki leži ob jugovzhodnem delu maloazijske obale južno od Smirne, ki se ga je Italija polastila po svetovni vojni. Površje otočja meri 2531 km², od tega samo otok Rodus 1404 km². Celotno prebivalstvo tega otočja ne dosega niti 150 tisoč duš, po večini samih Grkov, le nekaj tisoč je Turkov in nekaj stotin priseljenih Italijanov. Kar trenutno vznemirja prebivalstvo teh otočij, je politične narave, v prvi vrsti pa so vzrok razpora verski nagibi.

Preden je še zasedel sedanji carigradski patrijarh Fotij II. patrijarški prestol in postal tako odločujoča glava v Fanariju, ki je duhovno središče vse pravoslavne cerkve, je bilo vprašanje Dodekaneza že pod njegovim prednikom patrijarhom Bazilijem na dnevnem redu. Takoj ko je Italija zasedla otočje, je nastalo vprašanje, pod kakšnimi pogoji bi carigradski patrijarh, pod čigar duhovno oblast otoki spadajo, bil pripravljen priznati otočju cerkveno samostojnost. Šlo je torej za to, da bi po zgledu drugih pravoslavnih cerkev tudi Dodekanez dobil avtokefalno cerkev. V ta namen je pod vodstvom tedanjega metropolita Fotija, današnjega patrijarha, odšla v Rim delegacija, ki se je pogajala o stvari z italijansko vlado. Pri pogajanjih pa je šlo v glavnem za višino odškodnine, ki naj jo Fanar dobi za svoja obširna posestva, ki jih ima na otočju. Preden pa je prišlo do končnoveljavnih sklepov in do pogodbe, ki bi Fanariju vrgla precejšnjo vsoto, je pa prišla iz Istambula vest, da je umrl patrijarh Bazilij in delegacija se je vrnila v Carigrad, ne da bi podpisala pogodbo.

Od trenutka pa, ko je Fotij prišel na patrijarški prestol, o podpisu pogodbe ni hotel nič več slišati. Tu namreč se je pričela politika. Carigradski patrijarh je namreč, kar tiče njegovega finančnega položaja, popolnoma odvisen od dohodkov, ki mu jih daje grška vlada. Grčija pa ni aneksije Dodekaneza od strani Italije nikdar priznala, zlasti

ker je prebivalstvo že od nekdaj skoraj izključno grške narodnosti. Ako bi patrijarh otočju dovolil avtokefalno cerkev, bi se v vsakem slučaju tak korak tolmačil v tem smislu, da je italijansko gospodarstvo od strani cerkvene oblasti popolnoma priznalo. Seveda bi grška vlada kot prvi protukrep najbrže Fanariju v Carigradu odtegnila dosedanjo denarno podporo. Zato je razumljivo, da je patrijarh od svoje strani odklonil ustanovitev samostojne pravoslavne cerkve na Dodekanezu.

Stirje pravoslavni škofje, ki bivajo na otočju, so prvotno stali popolnoma na strani carigradskega patrijarha in so bili radi tega izgnani. V preganjanju pa so jih Italijani vendarle pripravili po svoje. Dopovedali so jim, da bi avtokefalna cerkev, kakor jo želi Italija na Dodekanezu, pomenjala za škofo ne le veliko duhovno neodvisnost, ampak tudi znatno povišanje njihovih materialnih dohodkov. Na ta prigovarjanja so se škofo udali in od svoje strani pristali na to, da se osnuje samostojna cerkvena organizacija na otočju. Takoj nato so se smeli vrniti v svoje škofije. Toda komaj so se pojavili in komaj se je zvedelo, pod kakimi pogoji so smeli priti iz preganjanja, je pa nastal med ljudstvom in tudi med klerom odločen odpor proti njim. Vsi štirje so se morali zateči v nek dobro zavarovan samostan, kjer jih sedaj varuje italijansko vojaštvo pred razjarjenim ljudstvom. Na večih krajih je prišlo do blednih atentatov in do uporov civilnega prebivalstva proti italijanski oblasti. Ljudstvo zahteva od carigradskega patrijarha, da imenuje nove škofo, sedanje pa odstavi. Italijanska vlada pa nasprotno izjavlja, da novo imenovanim cerkvenim dostojanstvenikom ne bo dopustila, da zasedejo svoja mesta. Fanar se baje hoče znova pogajati z italijansko vlado, ki pa odklanja vsake razgovore, češ, da zanjo razgovori niso več potrebni.

Razume se, da uživa uporno prebivalstvo Dodekaneza vsaj moralno in materialno podporo Grčije. Svojo predstavila italijanska posest Dodekaneza za Grčijo občutno politično, gospodarsko in zlasti vojaško nevarnost. Grški listi zahtevajo ljudski plebiscit na otočju. Ponovno so v Atenah bile velike demonstracije proti Italiji. Vse to je dokaz, da je razmerje med Italijo in Grčijo vse kaj drugega kakor odkritosrčno in prijateljsko.

Smuške tekme v Visokih Tatrah

Stari Smokovec, 19. febr. b. V lepem vremenu so se končale danes FIS-tekmovalnja s tokom na 50 km. Kakor na vseh prejšnjih tekmah, tako je tudi sedaj, ko se vrši tek na 50 km dolgi progi, odstopilo mnogo tekmovalcev. Od jugoslovanske reprezentance sta nastopila le Joško Janša in pa Smolej. Predvidevalo se je, da bo borba med severnimi tekmovalci, zlasti med Finci in Norvežani zelo ostra, ker so se hoteli Norvežani vsaj na 50 km zelo ozirati Fince za poraz pri stafeti na 18 km. Kakor povsod, kjer se dva prepirata, je tudi tukaj odnesel zmago tretji in sicer Šved Englund v štirih urah, 14 minutah in 23 sek. Nihče, niti od gledalcev, še manj pa od tekmovalcev, ni pričakoval, da bo prvo mesto na tej dolgi in težki progi zasedel Šved. Finci pa so zopet dobili zadoščenje, ker so še vedno pred Norvežani zasedli drugo mesto. Finc Karpinen je prišel drugi na cilj v času 4:26:42. Šele tretji je zelo utrujen pridiral na cilj Norvežan Brodahl v 4:32:31. Četrto mesto je zopet zasedel Finc. Kot najboljši Srednjeevropejec je

zasedel peto mesto Švicar Ogi v času 4:35:32. Šesto in sedmo mesto sta zasedla Šveda, osmo Norvežan, deveto pa zopet Šved. Kot drugi najboljši Srednjeevropejec je prispel kot deseti na cilj v času 4:45:11 Jugoslovčan Smolej. Joško Janša je na neki strmini zlomil smuč in je moral odstopiti. Škoda, da se mu je zgodila ta nesreča, saj je bil Joško Janša pri drugi kontroli na približno 25 km dosegel že boljši čas od Smoleja, ki je prišel na cilj deseti in skoraj ni dvoma, da bi se dobro pral. Smolejev uspeh je krassen in je žel naš predstavnik šmučarskega sporta splošno priznanje. Splošno se priznava, da se je Jugoslaviji posrečilo praznovati se izpred Čehoslovakov, Poljakov in Avstrijcev in je od Srednjeevropejcev bil boljši samo Nemec.

Naša reprezentanca odhaja v domovino nocoj in sicer potujejo oni, ki so zdravi, oni pa, ki so se prehladili, pa odidejo jutri ali pa pojutrišnjem. Skupni izid bo objavljen nocoj.

Ruski letalec Golubov - najden

Arhangelsk, 19. febr. AA. Vodja reševalnega oddelka je prejel od letalca Golubova, ki je izginil s svojim letalom 1. februarja 1935, danes od železniške postaje 40 km od Arhangelske tale radiogram: S svojimi spremljevalci sem že 17 dni na potu in strahovito gladujemo. Spustiti sem se moral v močvirju, pri svojem letalu sem pustil enega izmed svojih spremljevalcev kot stražo. S svojimi spremljevalci živim samo od odpadkov. Vsi smo zaradi tega hudo oboleli. Ne vem, ali je moj spremljevalec, ki varuje letalo, še pri življenju. Šele danes nas je opazil neki ribič in nas pripeljal na postajo. Prosim, pošljite dve letali z zdravnikom in hrano.

Odbit nemški maneuver

Pariz, 19. febr. c. Francoski ministrski svet se je danes dopoldne sestal na sejo pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Francoski zunanji minister Laval je sporočil, da je bil danes od angleškega zunanjega ministra sira Johna Simona sprejet francoski veleposlanik v Londonu Corbin. Njemu je sir John Simon izjavil, da bo Anglija skupno s Francijo odgovorila na nemško noto. Ker pa položaj še ni popolnoma razjašnjen, angleška vlada ne bo mogla na jutrišnji seji obravnavati ves problem, ki ga spravlja v ospredje nemška nota. Zato je tudi francoska vlada danes sklenila, da bo z odgovorom počakala. Zato ta odgovor ne bo poslan v soboto, kakor je bilo določeno. Angleško razpoloženje se razvija popolnoma v prid francoskemu stališču. Tako se je danes sestal na sejo vrhovni angleški obrambni svet, kateremu je predsedoval ministrski predsednik MacDonald. Zelo veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da se je na tej seji razpravljalo o vsebini nemškega odgovora. Tako je bil nemški odgovor po Angliji prej prouten z vojaškega stališča nego s političnega.

Jugoslavijska-Bolgarska

Sofija, 19. febr. m. Snoči je zunanji minister Batolov sprejel častnike, katerim je v zadevi bodočih pogajanj med Jugoslavijo in Bolgarijo za ureditev še nekaterih obmejnih vprašanj podal naslednje izjavo: »Danes popoldne me je obiskal v klubu jugoslovanski opolnomočeni minister dr. Cincar-Marković ter me obvestil, da bo jugoslovanska delegacija, ki bo vodila pogajanja z našo, prispela v Sofijo 20. t. m. Pogajanja se bodo pričela takoj, odnosno 21. t. m. Seje bodo v salonu narodnega sobranja. Glavna točka pogajanj bo določitev obmejnih mest za prehod, sprostitev formalnosti glede potnih listov in zveza jugoslovanskih železnic z bolgarskimi. Pogajanja bodo v duhu komunikacije, danega ob priliki visokega obiska blagopokojnega kralja Aleksandra. Jugoslovanska delegacija bo predsedoval dr. Cincar-Marković. Kakor se doznava, je Bolgarska dalje že izdala svoj projekt za mesta, ki bodo določena za prehod preko meje. Za zvezo železniške proge se bo določila obmejna točka pri Čufevu. Za prehod preko meje bodo tri točke, in to dve južno in ena severno od centralne železniške linije Sofija—Caribrod.

Krvavi izgredi v Sibiriji

7 mrtvih, 6 ranjenih

Belgrad, 19. febr. AA. V vasi Sibiriji v okraju Slavonski Brod so orožniki 17. februarja aretirali zaradi hudih izgredov krivce. Tedaj je pa neka skupina kmetov, naštevana od več ljudi, ki so sodelovali pri prejšnjih izgredih, zahtevala od orožniške patrulje, da aretirance izpusti. Zaradi tega nastopa skupine kmetov je orožništvo zaprlo kolovodje teh izgredov. Toda 19. februarja opoldne je večja skupina kmetov iz Sibirije in Andrijevec pod višom alkohola in hujskačev, od oblasti brezobzirno zahtevala, da se zaprti izpuste. Neki orožniški častnik je z več orožniki stopil pred zbrano množico in ji zapovedal, da se razide. Tedaj je iz množice panil nekdo s kolom v eni in z revolverjem v drugi roki ter skočil pred orožniškega častnika. Orožniki, ki so videli, da je življenje njihovega starešine v nevarnosti, so v svoji dolžnosti, da rešijo starešino, s strelji iz pušk podrl napadalca na tla. Ob istem času je pa iz množice padlo več revolverjskih strelcov, ki so ranili osem orožnikov. Videč svoje ranjene tovarise in ravnanje se po predpisih, so orožniki ustrelili v množico in jo razgnali. Na mestu je obležalo sedem mrtvih in šest ranjenih, med njimi trije orožniki, ki so hudo ranjeni.

V omenjeni vasi vlada zdaj red in mir. Na kraj dogodaka je odšla sodna komisija, razen nje pa tudi delegat notranjega ministrstva in banske uprave, da ta dogodek najstrožje preiščejo.

Belgrad, 19. febr. AA. Okrajni načelnik Slavonskega Broda Nikola Zoković je suspendiran.

Drobne vesti

Belgrad, 19. febr. m. V začetku februarja je bila v Parizu seja generalnega sveta vseh aeroklubov. Na seji je bilo zbranih 40 zastopnikov 18 držav. Na predlog našega Aerokluba je bilo na konferenci sklenjeno, da bo otvoritev mednarodne aeronavtične federacije 9. septembra v Dubrovniku. Na tem sestanku je bil napravljen tudi načrt pravilnika o veliki letalski tekmi, ki bo leta 1937.

Buenos Aires, 19. febr. AA. Iz Rosarija poročajo, da je strahovit požar uničil ogromna skladišča osrednje družbe za izvoz poljskih pridelkov. Ognje, gasci, vojaki in prostovoljci so komaj preprečili, da požar ni zajel glavne železniške postaje, največje v Argentini. Dozda so tri osebe mrtve, 30 jih je hudo ranjenih. Škoda je ogromna.

Berlin, 19. febr. m. Berlinska policija je spustila na svobodo Slavka Cihlarja in njegovo ženo ter Mladena Lorkoviča, ki so bili aretirani na zahtevo jugoslovanskih oblasti po marševskem atentatu. Berlinsko sodišče je izdalo razsodbo, da se omenjeni ne izroče jugoslovanski oblasti.

Sanghai, 19. febr. AA. Kitajska obalna ladja »Fulung« se je potopila severno od Fučova. Kakih 100 potnikov pogrešajo.

Newyork, 19. febr. AA. Iz Nashvilla poročajo, da je sodišče obsodilo nekakega črna zaradi nasilja nad neko belo deklico. Množica je skušala vnesti v zapore in linčati obsodjenca. Ljudska straža je morala rabiti orožje. Pri tej priliki so bile štiri osebe ubite.

Bukarešta, 19. febr. AA. V bližini Konstance je padel tovorni vlak čez železniški nasip. Dozda so našli tri mrtve, mnogo jih je hudo ranjenih. Škoda je zelo velika.

Celjska proslava obletnice papeževega kronanja

Celje, 18. febr.

Za večerajšjo proslavo obletnice kronanja papeža Pija XI. je vladalo že ves čas, ko se je pripravljala, izredno zanimanje in svečano razpoloženje. Vsi smo vedeli, da bo ta edinstvena proslava, ki jo je pripravljala Katoliška akcija v središču Slovenije, dosegla najvišji uspeh in namen, ki ga je imela. Saj je bilo tudi iz dovolj znanih razlogov potrebno, da tudi Celje manifestira svojo vdanost in zvestobo svetemu očetu in katoliški Cerkvi.

Svečanost se je začela v soboto zvečer s slovesnim zvonjenjem po vseh celjskih cerkvah, ki je naznanjalo, da se pripravljajo velik in svečan dan. Nedeljska slavnost pa se je pričela s cerkveno proslavo v opatijski cerkvi ob 10 dopoldne. Govor o temi: Papeštvo je božja ustanova, s njim cerkev stoji in pada, je imel mestni kaplan dr. Maksimiljan Držek. Po vsebinsko globokem in tehnično dovršenem govoru je bila slovesna sveta maša, ki jo je ob asistenci vse celjske duhovščine daroval opat Jurak. Složbo božjo je poveljevalo dovršeno petje pomnoženega cerkvenega zbora pod vodstvom organista Bervarja. Opatijska cerkev je bila pri tej cerkveni svečanosti polna vernikov, posebno številno se je udeležil cerkvene proslave moški svet.

Višek proslave je pa bila popoldanska prireditev v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Brez pretiravanja lahko trdimo, da ta velika dvorana še ni videla toliko občinstva kakor pri nedeljski papeževi proslavi. Mnogo ljudi je moralo oditi, ker ni dobilo prostora. Pri skrbno izbrani in tehnično ter vsebinsko dovršenem programu se je navdušenje občinstva stopnjevalo od točke do točke. Svečanost je otvoril salonski orkester, ki je nastopil med proslavo še z dvema točkama ter s tem povzdignil svečanost. Druga točka dnevnega reda »Ti si skala...« je bila recitacija deklet DMK. Slovenska katoliška mladina obljublja svetemu očetu nemajno ljubezen, zvestobo in vdanost. Najbolj je

pa vžgala glavna točka dnevnega reda, slavnostni govor dr. Miloša Stareta iz Ljubljane.

G. Stare je v vsebinsko in retorično dovršenem govoru podal sliko o veličini papeštva od prvih začetkov krščanstva do današnjih dni. Orisal je dobe, ko je imelo papeštvo poleg duhovne tudi vso svetno oblast, kakor tudi dobe, v katerih je njegova moč vsled nasprotnih sil padala, pa je kljub temu do današnjega dne ohranilo sprčo svoje organizacije in svojega vsestranskega delovanja neokrnjeno veličino. Poudarjal je, da je bilo papeštvo v vseh dobah zgodovine največji predstavitelj umetnosti, znanosti, kulture in civilizacije ter da je bila v vseh časih tudi njegova dobrotorna dejavnost brezmejna. Nato se je govornik obširno bavil s položajem naše narodne manjšine v Italiji. Poudarjal je, da je edino še slovenski duhovnik tisti od vse slovenske inteligence, ki vztraja na svojem mestu ter se bori za pravice našega naroda. Najžalostnejše pa je, da so pri nas ljudje, ki skušajo vso krivdo zvaliti na cerkev in duhovščino, pa so zato najmanj legitimirani, ker so prvi prepustili svoje brate današnji usodi.

Govor G. Stareta, ki je bil podan brez pretiravanja in odkrito, je našel pri vseh poslušalcih splošno priznanje in odobravanje. Občinstvo ga je nagradilo za njegova stvarna izvajanja z viharim odobravanjem.

Sledil je še nastop najmanjših Kristusovih vojakov, nedolžnih otročičev iz Marijinega vrtca, in simbolična slika, predstavljajoča, kako se mladina zateka v varno zavetje sv. očeta. Dve deklici iz Marijinega vrtca sta ljubko deklamirali pesmici sv. očetu. Končno je vsa dvorana stoji zapela močno himno Povsod Bogata.

Svečana proslava obletnice kronanja papeža Pija XI. je pokazala, da je Celje zvesto in vdanu katoliški cerkvi in da popolnoma zaupa njenemu krmarju, svetemu očetu Piju XI.

Radio in naša severna meja

Maribor, 18. febr.

Imamo v zadnji dobi eno najmodernejših kulturnih ustanov — naš radio. Popolnoma jasno moramo dones priznati, da je radio vesela, enaka svetovnemu časopisju, ki je že zajela domala ves kulturni svet. Saj najnovjša vest prodre do nas v najkrajšem času. Saj se ob radijskih aparatih zbirajo družine in cele gruč poslušalcev ob predavanjih in ob drugih programih.

In naš Radio? Imamo v naši državi dosedaj le tri radio oddajne postaje, ki pa vse skupaj nimajo več kot 10kw oddajne energije. Od teh so oddajne moči tako slabe, da je sploh nemogoče dobiti na aparat pri nas v severnih krajih Belgrad ali Zagreb, Ljubljano pa le komaj slišno in še to pri dobrih aparatih. Zvečer pa doživljajo poslušalci pri radijskih aparatih pravi kaos. Na valu, ki je določen za Ljubljano, finske postaje povzročajo naravnost tuljenje; na istem valu, ki je določen za Belgrad, pa kričijo Rusi. Zagreba se pa sploh ne sliši. To so pravi teatri pri poslušanju, da človek ne ve, kaj sliši, vse skupaj se meša, kakor da stojimo v kakšnem mlinu, kjer niti svojega glasu ne slišimo.

Čemu torej za nas obmejno prebivalstvo naše oddajne postaje, čemu razna nacionalna in humanitarna predavanja, ko nam to vse nič ne koristi, ker poslušati ne moremo.

Kaj naj tedaj poslušajo naši radio-poslušalci. Če kupimo aparat za par tisočakov, bi si tudi želeli, da imamo od tega kakšen užitek. Poslušati moramo zato inozemske postaje, predvsem Dunaj, Gradec, Budimpešto in ob dobri volji aparata tudi par čeških postaj; le če je aparat posebno dober, dobimo še tujatam Ljubljano. Ni čudno, če se naše obmejno prebivalstvo nato mora okuževati z raznimi nemškimi in madjarskimi šlagerji. Toda kje je tu krivda? — Iščimo predvsem vzroke doma. Razni mali narodi imajo močne oddajne postaje in sicer postaje od 100 kw oddajne energije. Samo po sebi je umevno, da so slišne nato po vsem kontinentu. A pri nas? Saj ima n. pr. Zagreb komaj 0,5 kw energije in je slišen le v neposredni okolici Zagreba.

Ker stojimo ravno pred sprejetjem državnega proračuna, bi bilo zato zelo umestno, da bi začela pri nas naša najvišja inštanca misliti na povečanje kw energije naših oddajnih postaj. Nujno je potrebno, da se v

državnem, kulturnem in narodnem interesu dvigne, odnosno pojači oddajna energija naših postaj. Pri tem naj dobijo Zagreb in Ljubljano vsaj po 20 kw. Za obmejno severno prebivalstvo pa se naj takoj postavi v Mariboru pomožna oddajna postaja, kakor ima Dunaj pomožne oddajne postaje v Gradcu, Celovcu itd. To so naše najnujnejše potrebe v narodnem in kulturnem oziru.

Drugi naš apel na oblast pa bi bil ta, da se naj zniža carina na radijske aparate in njih sestavne dele vsaj za polovico, da si more tudi naš mali človek nabaviti aparat. S tem bomo samo pridobile naše oddajne postaje. Tudi bi se dala izvesti kontrola pri prodaji aparatov, da ne bi zahtevali naši trgovci previsokih in pretiranih cen.

Zalostno poglavje radio-poslušalcev pri nas je tudi to, da imamo posebno po industrijskih mestih, kakor je Maribor, nebroj motenj. Zato naj tudi tu stori oblast svojo dolžnost ter odločno zasleduje vse motilce in eksperimentirne kaznuje vse lastnike neblokiranih električnih naprav in to brez izjeme.

Zalibog se v tem oziru gleda vse preveč skozi prsto, posebno v Mariboru. Samo en praktičen primer: V aparatu je val Ljubljana ali Belgrad. Naenkrat mesto glasbe zahrešči vrtenje motorjev. Kaj naj naredim; ali aparat odklopim, ali pa nastavim inozemsko močno postajo, ki ima v sebi toliko oddajne energije, da se lahko vsaj deloma zadušijo brnenje motorjev.

Nujno pa bi prosili tudi ljubljansko oddajno postajo, da vendar že enkrat spremeni svoje programe v malo bolj pestro obliko, ter nam da kaj drugega, kakor same zdelane suboparne plošče, kakor tudi suhe reklame med programi, katerih se še tako navdušen poslušalec mora naveličati. Saj imamo vendar toliko dobrih godb, posebno pa še dober radijski orkester, ki naj bi se tudi med tednom vsaj trikrat pri opoldanskem programu oglasil z narodno glasbo. Navedenih je tu nekaj praktičnih primerov, kako si naj s to kulturno ustanovo zavarujemo našo severno mejo. Če se bo v tem oziru storilo kaj konkretnega, bomo res tudi zelo hvaležni naši radio oddajni postaji.

— Ko se začne čevl poapnjavati, deluje uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice na redno izpraznjenje črevesa in zmanjša visok naval krvi.

le. — Nič modrovati, takoj proč. — Tu imam potni list iz dunajske državne pisarne. — Kaj še, je rekel nesposlilivo, jaz se po..... na tisti nič. — Kaj naj storim? V bitko se pač nisem smel spu-

Sv. Ožbalt

stitti, kajti kljub moji grčavki, bi bil dobil udarce za človečnost, quantum satis (zadosti) in še nekaj več. Ta človek je bil menda v eni osebi cesar in papež v St. Ožbaltu. Cisto tiho sem vzel svojo potno opravo in odšel skozi vrata. Kaj ne, spodoben in umetniški pogovor?

Celjski stražarji našega Jadrana na delu

Celje, dne 18. februarja.

Te dni je zborovala najmočnejša celjska organizacija, Jadranska straža. Od 60 članov v prvi poslovni dobi je število njenega članstva naraslo v 6 letih na 800.

Občni zbor je vodil predsednik g. dr. Goričan. Obširno poročilo odelovanju celjske organizacije je podal tajnik g. Gerlanc. V zadnjem letu ima celjska organizacija zopet zaznamovati lep in visok porast članstva, katerega je okrog 250 več kakor prejšnje leto. Podmladek Jadranske straže pa šteje na vseh celjskih solah nad 2200 članov. Višek delavnosti je pa pokazala celjska organizacija z veliko prireditvijo Jadranskimi dnevi. Za podmladkarje je bilo več prireditev, predvsem je pa za sluga mladega naraščaja, da je javna tombola ob priliki velikih prireditev tako lepo uspeša. Cisti dobiček se je porabil za letovanje šolske mladine na morju, kamor je poslalo Celje nad 50 učencev in učenk. Sej je imel odbor 18, razposlal je 620 dopisov, od tega 20 okrožnic. Organizaciji primanjkuje lastnih društvenih prostorov.

Blagajniško poročilo, ki ga je podal g. Ciril

Sadar, izkazuje 66.910,07 Din prejemkov in 61.118 Din izdatkov, denarnega prometa torej 128.028,07 Din; denarni promet se je od prejšnjega leta pomnožil za ca 80.000 Din. Društvena aktiva znašajo 13.939,07 Din. V imenu nadzornega odbora je primarj g. dr. Raišp predlagal celokupnemu odboru razrešnico s pohvalo. O stanju mladinskega doma v Bakru je poročal g. Gerlanc.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: dr. Goričan Al., odvet. dr. Jože Bavdek, sodni upravni sod., Janko Cergo, poštar, Dušan Gavrilović, polkovnik, Bogomil Gerlanc, učitelj, dr. Stjepan Ivić, zdravnik, Jurak Peter, opat, Marintek Franc, ravnatelj trg. šole, Mihelčič Alojzij, ravn. Vzaj. zavarov. Plavc Terezija, žena trgovca, Prekoršek Ivan, uprav. javne bolnišnice, Rojsek Franc, prof., Sadar Ciril, uradnik Mestne hranilnice, Zupantič Ivanka, upraviteljica mestne dekliske narodne šole in Svetina Anton, sreski podnačelnik. V nadzorni odbor so bili pa izvoljeni Golgranc Konrad, stavbenik, dr. Raišp Ivan, primarj in Smertnik Jože, ravnatelj Celjske posojilnice.

Nato sta bili še sprejeti dve važni resoluciji, ki bosta poslani na pristojna mesta.

Smrt pod vozom sena Usodna nesreča pri Sv. Marjeti ob Pesnici

Maribor, 19. febr.

Snoči se je pripetila v Grušovju pri Sv. Marjeti ob Pesnici usodna nesreča, ki je zahtevala človeško življenje. Pri veleposelniku Maksu Damišu v Grušovju je služil hlapec I. Zavec, rodom od Sv. Jurja. Včeraj se je Zavec podal z vozom v senik po krmo. Naložili so velik voz s senom in pod noč se je napotil Zavec z vozom proti domu. Nedaleč od Damiševih domačij v Grušovju je na blatni in težavni poti voz obtičal. Ko je priganjal Zavec konje, so živali naglo potegnile in pri tem se je voz prevrnil na hlapec. Silna peza ga je usmrtila. Zdrobilo mu je lobanjo in prsni koš. Sicer

Sreča v nesreči

Jesenice, 18. februarja.

Hlapcu nekega tukajšnjega mesarja se je splašil konj, prevrgel sani in voznika vlekel po zamrzlih tleh kakih sto korakov. V precej hitrem tempu je pripeljal voznik do mosta, ki vodi nad ljubljansko železniško progo. Prav takrat je pod mostom premikal stroj ter izpuhalval goste oblake dima, česar se je konj prestrašil ter se sunkoma ustavil. Voznik je s krepko roko obvladal konja in zdelo se je, da bo šlo vse po sreči. Tedaj pa je železniška lokomotiva potisnila vagonc nazaj proti kolodvoru in puhnila na drugem koncu mosta prav v konja. Sedaj ga ni vzdržala nobena sila več, planil je pokonci ter v divjem diru zbežal ob progi. Na saneh, ki so se takoj prevrnile je sedel neki deček, katerega je vrglo kakih deset metrov v stran, pa se mu ni prav ničesar pripetilo, pač pa so prevrnjene sani ob mostno ograjo pritisnile 12 letnega šolarja z drsalčkami na nogah. Voznika pa je, kakor že omenjeno, konj vlekel po tleh in zdelo se je, da mora priti do hude nesreče, saj ni malenkost biti vlečen po ledenih tleh celih 100 korakov. Voznik pa je imel srečo in razum nekaj prask se mu ni ničesar pripetilo.

Radeče

Smrtna kosa. V nedeljo popoldne smo spremlili k večnemu počitku gosp. Plahuta Ivana, železniškega uradnika v Zidanem mostu, kateremu je kratka in mučna bolezen prestrigla najlepšo dobo življenja. Združeni pevski zbori Zidani most-Radeče so mu zapeli v slovo, godba pa je zaigrala žalostinko. Pokojnik zapuščal ženo in štiri neprekrbljene otroke. N. v m. p.

Zborovanja za evharistični kongres, ki se je vršilo v nedeljo po prvi sv. maši v cerkveni hiši, se je udeležilo veliko število mož in fantov. Dvorana je bila polna. Govor gosp. župnika Lovšina je zbudil med vsemi poslušalci veliko zanimanje za kongres in je dosegel svoj cilj. Kongresa se bo udeležilo veliko število Radečanov.

Videm ob Savi

Toplo vreme. Hud mraz, ki je par dni razsejal v Posavju, se je kar čez noč umaknil krasnim, solnčnim dnevom. Tistim, ki jim nedostaja zadostne kurjave, bo to delna tolažba.

Volilni imenik je v občini na razpolago. Naj se vsakdo do petka, to je 22. februarja prepriča, ali je pravilno vpisan.

Pot skozi Slovenijo l. 1802

Po Seumeju priredil † Anton Vadnjal

Pod večer sem prišel z velikim trudom v St. Ožbalt, dasi sem opoldne prav dobro kosil, kajti prihodek me je nemara le nekoliko oslabil. Gostilničar, kamor so me napotili, je bil vzor grobijana in ima čast, da je bil edini te vrste na vsej moji poti, kajti vsi drugi so bili še zadosti uljudni. Vstopil sem in tornistro odložil. Bil je somrak med psom in volkom. »Kaj hoče gospod?« me je vprašal debel močan trust, ki je bil videti, da je bil kdaj sluga pri predsedniku italijanske pisarne na Dunaju, prav tako je govoril jezik ter narečje. Veš, da ima čisto kak minister ta dar, da širi s svojim dejavnim zgledom surovost v celo pokrajino. — Kaj hoče gospod? — Stopil sem bliže in dejal: Jesti, piti in spati. — Prvo lahko dobi, drugo ne. — Zakaj ne. Ali ni tukaj gostilna? — Ne zanj. — Za koga pa. — Za druge poštene ljudi. — Menda sem jaz pošten človek. — Me nič ne briga. — Toda tema je, ne morem naprej in bom moral pač tukaj ostati, sem rekel precej dolečno. — Tu se je debeli mož ujezil, stisnil obe pesti s tolikšno silo, kakor bi hotel z vsako hkrati pol dvanajstotice takšnih grčavk zlomiti, kakršna je moja. — Naj se gospod nikar ne obotavlja in pobere se naj, sicer pokličem hlapec in bo reč hitro narejena. Togoten je pokazal na vrata in šel sam ven. Obrnil sem se, ko je bil zunaj, k mlademu človeku, ki je mogel biti domači sin, in ga pohlevno vprašal, kaj bo vzrok takšnega sprejema. Ni mi odgovoril. Dejal sem, če mi ne zapujajo, naj shranijo moje reči in denarnico in uro in potni list in še žepni beležnik povrhu. Zdej mi je plaho povedal, da je gospod razsrijen in bo pač pri tem ostalo, kar je rekel. Tu je prišel debeli gospod nazaj: Ali gospod še ni šel? — Toda dragec, sa je že sama noč, jaz sem zelo truden in mraz je hud. — Me nič ne briga. — Ni druge goštilne v bližini. — Jo bo že našel. — Spet takšno-

vleče krasen hrastov gozd. To so bila prva lepa drevesa te vrste, kakor sem jih zadnjič videl v lipski Rožni dolini (Rosental). V Pratru na Dunaju jih je malo; tam ob Donavi so vrbe in topoli odlični.

Ne daleč od Ljubljane se stekata Sava in Ljubljanica; čez Savo je velik lesen most. Lega ljubljanskega Gradu je oddaleč zelo podobna graškemu in tudi mesto dokaj prijetno ob obeh straneh reke kakor Gradec ob Muri. Mostovi so najboljše tržišča kakor v Gradcu, ker so ob obeh straneh s prodajalnami obdani v nemalo lagodnost tujcem. Gledišče ni tako dobro kot v Gradcu, vendar prav spodobno, tudi tu so na levo in desno pri vhodu sobe za kavo in biljard.

Schantroch, tukajšnji glediški ravnatelj, zdaj tu, zdaj v Gorici, zdaj v Celovcu, včasih v Trstu, je dal Kotzebua »Bayarda«. Sam je igral v slabem narečju in njegova družba ne vzdržijo primere z graško. Tu so govorili o nekem pesmotvoru v prostih verzih, ki vse, kar sta zapisala Schiller in Lessing, presega. Gospod Schantroch, ki je z menoj pri isti mizi jedel, je plitek v ocenah, kakor igralec arendne vrste, vendar njegova družba ni brez zasluga in šteje nekatere osebe, ki so narečje premagale, in gospod Schantroch stori vse, da jim je dobro. Dnevni pogovor se je sukal o plesu, kjer se je neki častnik nedostojno in odvratno vedel, in ta je bil po primku sodeč, žal naš rojak. Kavarne so tu, kakor v Gradcu, boljše kot ne Dunaju, tukajšnja Svicarija je čedna in dostojnejša nego slavna Milanovska v prestolnici, kjer sedi kakor bi bil v temnico obojen. Vidiš torej, da je zadnji kotic naše nemške domovine udoben in ji dela časti dovolj.

Neki podeželski baroni, ki so v moji gostilni jedli, so se pogovarjali o javnopravnih razmerah med oblastvi in podložnostvom ali bolje med graščaki in tlačani, zakaj prvo so le lepe besede zame, tihega poslušavca, je bilo vse to velika, surova in zapletena zmeda, mešanica pravnega zatiranja in starega suženstva.

(Dalje prihodnjik.)

Ljubljanski lovci zborujejo

Ljubljana, 19. febr.

Snoči so v dvorani hotela »Metropole« zborovali ljubljanski lovci, ki so imeli občni zbor ljubljanske podružnice SLD. Udeležba je bila prav izvrstna, saj je bilo navzočih 94 članov, kolikor jih doslej še na nobenem občnem zboru ni bilo. Občni zbor je vodil predsednik podružnice dr. Stanko Bevk, inspektor v p. ki je pozdravil razne zastopnike, tako direktorja inž. Božiča za direkcijo gozdov, dr. Lovrenčiča kot predsednika osrednjega SLD in Jug. kinološke zveze, zastopnika Ribarskega društva, predsednika inspektorja Šulga in podpredsednika Bogataja. Po predsednikovih besedah je članstvo primerno počastilo spomin pokojnega kralja Petra II. Predsednik se je dalje spominjal desetih umrlih članov v preteklem letu med temi dolgoletnega nadzornika odbora Julija Verovška, dalje Galletta in dr. Ponebška.

Mohorjeva družba je založila temeljito lovsko delo »Naš lov« v redakciji ing. Mirka Šušteršiča in raznih pomembnih lovskih avtorjev. Članstvo je pozdravilo z veseljem novi lovski zakon, ki bo z objavljenjem banovinske lovske uredbe stopil pri nas v veljavo. Oboje pomenja velik uspeh lovcov. Saj se podaljša zakupna doba od petih na dvanajset let ter bo lovska zakonodaja po vsej državi enotna. Predsednik je dalje poročal, da je podružnica na dražbi pri okrajnem glavarstvu kupila vse staro orožje ter ga uničila zato, da ne pride v nepravne roke, nasti ne v roke lovskih tatov.

Tajnik g. Sila je poročal, da ima podružni-

ca, katere ozemlje je mesto Ljubljana z okolico, sedaj že 1170 članov ter je v Sloveniji največja, precej za njo pa pride mariborska.

Blagajniško poročilo je podal prof. dr. Novak, ki je poročal, da je denarno poslovanje podružnice bilo zaključeno z lepim prebitkom. Vsa poročila so bila soglasno in brez debate sprejeta.

Preglednik računov g. Janko Kocjan je predlagal razrešnico odboru z zahvalo, kar je bilo soglasno sprejeto. Sledile so volitve treh odborov, in sicer sta bila izvoljena dva stara, in sicer g. Perko in dr. Novak, nanovo pa odvetniški pripravnik Lenček. Nato je bilo izvoljenih šest članov v centralni odbor, in sicer pet starih, nanovo g. Per. Volitev delegatov za glavno skupščino ni bilo, pač pa je pooblaščen odbor, da jih imenuje sam. Izvoljena sta bila dva že dosedanja računska preglednika in namestnika, nanovo pa g. Vencleslav Breznik.

Samostojen predlog je vložil dr. Eberl, ki je predlagal, naj podružnica z vso silo dela na to, da se ukine banovinska davščina na puške, ali pa naj se stori vsaj tako, da bodo lovci plačevali po 25 Din letno mesto na puško na orožni list. Dosedanja oblika te davščine zadeva ravno pravične lovce. Predlog je bil soglasno sprejet.

Pri slučajnostih se je razvila zelo živahna debata, posebno o zaščiti medveda. Zborovalci so pozdravili banovinsko uredbo, ki uvaja za pet dolenjskih okrajev popolno zaščito medveda. Občni zbor je potekel zelo živahno in deloma burno, vendar pa je dokazal popolno slogot, ki vlada v zeleni bratovščini.

☉ Dobrota na Dolenjski cesti. Včeraj so mestni cestni delavci posuli blatni hodnik na Dolenjski cesti, kolikor je je v mestnem okolišju. Sedaj, ko je nastopilo pomladno vreme, je namreč Dolenjska cesta obupno blatna in ljudje se kar boje stopiti na cesto. Mestna občina, ki bi že davno rada vsaj nekoliko uredila to cesto, pa je ne sme, ker ni njena, je sedaj na ta način odpomogla ubogim pešcem, ki morajo to cesto uporabljati Obenem je na enak način ugodila tudi pešcem po drugih obrobnihih cestah.

☉ Svetlobna reklama že žari. Največja svetlobna reklama v Ljubljani je, kakor znano, veliki rdeči zarez napis Philipsove trvdke na hotelu »Slon«. Z veliko težavo je trvdka le dosegla, da sme postaviti to reklamo, ki se je zelo obnesla in je v razgledu z Aleksandrove ceste prav impozantna. V začetku je motilo utripanje posameznih črk, kar ni bilo ugodno očem gledalcev in sprehajalcev, sedaj pa je reklamni napis že toliko popravljen, da skoraj ne utripa več. Občinstvo je s to okrasitvijo Aleksandrove in Tyrševe ceste zadovoljno, samo bolj oddaljeni prebivalci se morajo na žr navaditi, da ne bodo v meglenih nočeh mislili, — da v sredini mesta gori.

☉ Zveza gospodinj opozarja na predavanje o električni kuhi, ki bo danes ob 16 na Bregu 8. Poskušajta jedi. Vstop prost.

☉ Družinski oče, ki je že več mesecev brez posla, prosi podpore ali pa dela. Odpovedano mu je stanovanje, ker ne more plačati najemnine. Naslov pove uredništvo.

☉ Samo še ta mesec traja razprodaja. Preskrbite si otroška in damska oblačila po najnižjih cenah pri M. Kristofič-Bučar, Stari trg 9.

Kostanjevica

Kot da je že voda odnesla te naše Benetke, tako molčimo. Pa je že spet čas, da se enkrat oglasimo. Prirediteljem imamo vsake sorte. Veselih in resnih, za res in za smeh. Živahno deluje oder v župnišču, ki je dal že dve predstavi za široko javnost, nekatere pa tudi za ožjo. Prihodnje nedeljo, 24. februarja gredo igralci v Cerklje ob Krki, da tudi tam pokažejo, kako kaj znajo. Ob 3 popoldne se vrši predstava s petjem in dvorani Katoliškega doma. — To nedeljo je pa nastopilo v Kostanjevici tukajšnje tujsko prometno društvo s koncertom. Na programu je bilo nekaj prav novih in simpatičnih skladb in tudi s predvajanjem je bilo občinstvo zadovoljno. Nekateri komadi so bili prav težki, pa so bili vendarle dosti dobro podani. Prav izborni so bili nastopi gg. Gatscha in Rueha. Tudi orkester se je dobro postavil.

ARTIN-DRAŽEJE
Dr. Wandera
Dobe se v vseh lekarnah.
Škatlja 12 dražej Din 8'—, ~ Vrečica 2 dražej Din 1'50.
Odobreno uod S. br. 12354 (2. Julija 1932)

All potrebujete sredstvo za čiščenje?

Zgodaj jutraj boste imeli normalno blagodejno izpraznjenje, ako boste vzel prejšnji večer 2—3

ARTIN-DRAŽEJE

Dr. Wandera

Dobe se v vseh lekarnah.

Škatlja 12 dražej Din 8'—, ~ Vrečica 2 dražej Din 1'50.

Odobreno uod S. br. 12354 (2. Julija 1932)

Kulturni obzornik

Zbori

S šesto številko — to je zadnjo številko desetega letnika — je izšla obnem vest, da »Zboric« revija nove zbornice glasbe v uredniških rokah Zorka Prelovača, prenehajo izhajati. Pravzaprav ta novica ni presenetila. Saj je bilo posebno vprav v zadnjem času čutili obupno, pojemajočo borbo lista za obstanek. Gotovo pa pomenja ta usahnitev za naš itak silno boren glasbeni tisk občuten minus. — Človeku se vsiljuje vprašanje, kako da med Slovenci, ki jih je vendar poldrug milijon in ki jim je glasbeni svet močan sestavni del življenja, ne more obstati glasbena revija? Prav gotovo dobimo odgovor, da je vzrok v krizi, kakor v materialni, tako tudi v duhovni z vsemi njimi sestavinami, med katere spada tu predvsem umetnostna. Res je danes v splošnem vrenju in presnavljanju zašla vsa umetnost v precep, iz katerega si za enkrat še ne ve prav pomagati. In res je, da je v njej toliko iskanja in neverjetnosti, da vlada vsesplošna nesigurnost v odnosu do novih umetnostnih, tu glasbenih dogajanj. Da je velika večina novih kaotičnih glasbenih tvorb naletela na hud odpor, je danes jasno in razumljivo. In da glasbena revija, ki bi prinašala izključno taka tvorna iskanja valed nezaupljivosti in tudi nepriljubljenosti ne more najti trdnih tal, je prav tako uvidevno. Prav iz neke politike, ki upošteva vsa ta dejstva, pa si danes marsikakšna glasbena revija skuša omogočiti obstoj z velikim kompromisom, kjer skuša ugajati na vse strani in se jeguliti brez zamere na levo in desno. Menim pa, da je prav taka politika najmanj uspešna, še zlasti v času, kot ga živimo danes, ki je ves neurenjen in zbezan v iskanju. Tako kompromisno delo sicer v pričetku zajema, kar gladi na vse strani,

toda takega pohlevnega glajenja se ljudje kmalu naveličajo, postane jim dolgočasno in zanimanje rapidno pada. Tako imam vtis, da so tudi Zbori zlasti v zadnjem času močno zapadli tej politiki, ki jim je kljub vsej intenzivnosti dela urednika in sodelavcev, da podaljšajo reviji življenje, izpodmaknila tla. Danes je treba moči. Pred njo jasne miselnosti, bistriga pogleda in zgoščenega znanja, kar vse zahteva jasno pot. In nato udarne sile, ki zastavi in izpeljuje to pot z brezobzirno doslednostjo, neoziraje se na levo in desno za raznimi, tudi osebnimi prizadetostmi, zavedajoč se, da gre za skupno stvar. Tako mislim, da bi se — še celo v današnjem času — mogla uveljaviti tudi glasbena revija, ki bi vsebovala omenjena načela. Treba je mentorstva. Zato mora književni del v sebi zajemati predvsem aktualne članke, nanašajoče se na sodobna umetnostna vprašanja na sploh in posebej še na glasbena z estetskih in psiholoških pogledov. Vsebovati mora živa razmotrivanja o vsestranskih domačih glasbenih gibanjih in razmerah. Končno pa voditi tudi strogo objektivno kritični pogled na vse domače glasbeno dogajanje —, vstevši koncerte, opero in radio — in ga spojiti z jasnim kulturno političnim opredeljevanjem. Tako bi — sicer v začetku s trdo borbo — vendar s časom vzbudila živo zanimanje pri vseh, ki iščejo rešitve današnjih glasbeno-umetnostnih vprašanj, pri vseh, ki jih zanimajo domača glasbena gibanja in razmere, ter pri vseh, ki so prizadeti kot izvajalci ali dojemalci na glasbenih prireditvah. Glasbeni del pa naj bi prinašal skladbe domačih skladateljev sodobne, pa tudi starejših smeri (kakiti vrednost umetnosti ni le v sodobnosti), toda vse izbrane pod strogo kritičnim merilom. — Taka glasbena revija bi mogla stiti v sredi živlega zanimanja in povezati v krog naročnikov za svoj obseg zadostno število resno zainteresiranih ljudi in ne le borne skupine iz uvidenosti in usmiljenja ali iz tradicionalne navade naročenih podpirateljev. Če se res zgodi, kar urednik na koncu z vero objublja in kar bi bilo resno želeli, da pri-

dejo »Zboric« zopet na dan, naj bi ne bile napačne misli prezre.

Zadnja številka prinaša v književnem delu »Spomin viteškemu kralju Aleksandru I.«, Kunčičev »Uspavanko«, Prelovačev spomin na Viktorja Parmo, Horvato »Koroško nar. pesem in njeno interpretacijo«, Prelovačev radijsko predavanje o Zborih in končno drobnej. — Glasbena priloga pa: Šedibauerjev moški zbor »Ujedinjena domovina«, Prelovačev moški kvartet »Slovo pod okencem«, Brnobičev mešani zbor »Jadna draga« in Jobstov mešan zbor »Pomladna«.

V. U.

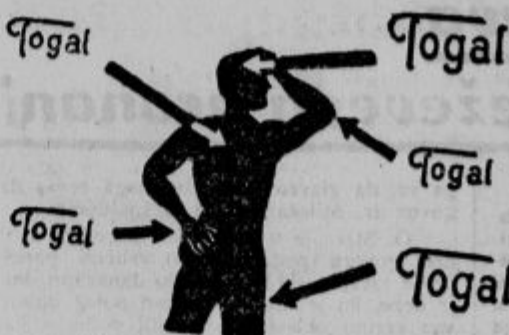
„Još Hrvatska ni propala“

Ob 100 letnici Gajeve budnice.

Sedmega februarja 1835 so igrali v zagrebškem gledališču Schweigertovo »Die Magdalenen-grotte bei Ogulin«. Čeh Josef Schweigert je v tem »domorodnem igrokazu s hrvatskim petjem in narodnim koloplesom«, kakor pravi »Danica«, slavil junštvo hrvatskih vojakov iz l. 1813 v trdnjavi Glagavi (francoske vojske). In ob tej priliki se je med drugimi zaslislala z odra tudi Gajeva pesem: »Još Hrvatska ni propala, dok mi živimo!...«, ki je vzbudila med občinstvom viharno navdušenje, kakršno ni bilo morda nikoli preje ne pozneje v gledališki dvorani. Gledalci so vstali, tolkli z nogami in ploskali, da so morali pesem — desetkrat ponoviti! Tako jih je zagrabila. In drugi dan so jo navdušeni ilirci peli po zagrebških ulicah, kmalu pa je postala prava ilirska himna.

O nastanku Gajeve budnice so konec preteklega stoletja nastali dvomi in prepri. Prvi je pisal o tej »davoriji« Kuhač »Vienac« 1874, str. 543), prijatelj Gajeve. Kuhač trdi, da mu je Gaj sam pripovedoval, da se mu je pesem spozela pozimi 1833, ko se je vozil na saneh iz Zatreba v Samobor, napisal pa jo je na Dunaju 1833. Proti Kuhaču je vstal 1892. zgodovinar prof. Vjekoslav Klaić »Vienac«, št. 23), ki je trdil,

Togal pomaga pri bolečinah v členih, revmatičnih in živčnih!

deluje ugodno!
Poskusite Togal tablete!

blazi bolečine!

Vprašajte svojega zdravnika. Dobi se v vseh lekarnah. Zahtevajte od Vsakega lekarnarja žepno metalno škatlico »TOGAL« za vsako daljše potovanje.

Odobr. od min. soc. pol. i nar. zdr. S. br. 4082, 6/1, 1935.

Mariborske vesti:

Lakner in Pančur pred usmrtiližo

Obešana bosta v jetnišnici okrožnega sodišča

Maribor, 19. februarja.

V Mariboru je povzročila odločitev o usmrtiliži Laknerja in Pančurja izredno zanimanje. Obenem pa je napravila zmedo vest nekega ljubljanskega dnevnika, da se bo usmrtilitev izvršila že jutri, v sredo. Na okrožnem sodišču, kjer jim o dnevu justifikacije še ni bilo nič znano, saj so konaj danes poslali upravi jetnišnice v Zenici v Bosni zahtevo, naj pride v Maribor krvnik Hart s svojim pomočnikom, so imeli zaradi te vesti danes težek dan. Nепrestano so prihajali ljudje, ki bi hoteli imeti vstopnice ter videti justifikacijo. Naravnost čudno je bilo opazovati, da so se ljudje, katerim nihče ne bi prisojal takih instinktov, potegovali potom raznih znancev, da bi prišli do vstopnic.

Ministrstvo pravosodja navaja v svoji rešitvi prošnje za pomilostitev, da se mora smrtna kazen nad obema kaznjencema izvršiti po zakonskih predpisih ter določa, da izvede ves postopek mariborsko okrožno sodišče. Po teh predpisih pa smejo prisostvovati usmrtiliži: obsojenčevi sorodniki in druge osebe, s katerimi bi hotel obsojenec

še pred smrtjo govoriti, sodnik, zapisnikar, bralnik, državni pravnik, zdravnik, duhovnik, župan občine, v kateri se justifikacija izvrši, uradniki sodišča in državnega pravdnštva ter osebje policije. — Zasebniki torej ne bodo mogli dobiti vstopnic.

Predsednik senata dr. Tombak je imenoval sodnika okrožnega sodišča vsa. Kolšek, da prisostvuje justifikaciji, državnega pravdnštva je določil dr. pravnik dr. Hojnika, obsojenca pa bo spremljal na zadnji poti kazniški kurat Zavodl, ker sta to željo že svoječasno izrazila.

Kakor že omenjeno, je predsednik mariborskega okrožnega sodišča dr. Žiher šele danes poslal v Zenico po krvnika. Obenem je sodišče obvestilo tudi sorodnike obeh obsojencev, da pridejo po slovo. Usmrtilitev pa se bo sporočila obsojencema šele potem, ko pride krvnik v Maribor in sicer v jetnišnici. Po razglasitvi obsojbe ju bodo prepeljali iz jetnišnice v jetnišnico, kjer bosta prebila poslednjo noč. Naslednje jutro po razglasitvi se bo justifikacija izvršila. Vešala je dala danes uprava jetnišnice že popraviti ter se bodo postavila na dvorišču jetniškega trakta.

☐ V bolnišnici bodo vendar gradili. Kakor doznavamo, bo banska uprava vendar pričela z razširjanjem mariborske bolnišnice. Postavil se bo nov paviljon, ki ga mariborska bolnišnica nujno potrebuje.

☐ Predložite šoferske izkaznice. Opozarjajo se vsi šoferji in samovozači v Mariboru, da do konca tega meseca predložijo svoje šoferske izkaznice predstojništvu mestne policije v podaljšanje. Prošnja, kolekovana s 5 Din, se mora oddati v sobi št. 11. Priložiti je treba staro vozniško izkaznico, kolek za 10 Din in banovinsko takso v gotovini.

☐ Dar mariborskemu muzeju. Po posredovanju g. Valesa je daroval znani mariborski slikar prof. Gvajc mariborskemu muzeju dve veliki svoji sliki in sicer Dravsko dolino pri Sv. Ožoltu in Tihožitje. S tem je muzeju omogočeno, da zamore na zunaj predstaviti najpomembnejšega sedanjega mariborskega slikarja.

☐ Smrtna kosa. V bolnišnici je umrla v starosti 29 let železničarjeva soproga Ljudmila Sauperl. Pokojnico prepeljejo danes v Limbuš. — V Barvski 3 je umrla zasebnica Amalija Žizek, stara 48 let. Naj počiva v miru!

☐ Erika Druzovič gostuje. Drevi gostuje v tu. kajšnem gledališču zopet Erika Druzovičeva. Nastopi v »Vijolici« z Montmarira.

☐ Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma v Mariboru 21., 22. in 23. februarja ne posluje zaradi desinfekcije prostorov.

☐ Blato, blato... V strašnem stanju so nekatere mariborske ulice na desnem dravskem bregu. Predvsem Dvorčakova in Frankopanska, pa Primorska in še kopica drugih. Do glnežev gazijo pešci blato na hodnikih, na cesto si pa komaj upajo v škornjih. Vmes pa brizgajo avtomobili brozgo na uboge pešce. Nešteto krat smo že pisali, naj se uredijo te ceste, zlasti pa Dvorčakova in Frankopanska, vendar pa ima občina za vse te prošnje in predstave gluha ušesa, kakor da bi bili prebivalci desnega dravskega brega manjvredni ljudje.

☐ Smučanje je zahtevalo letos v Mariboru nenavadno število ponesrečenih žrtev. V bolnišnici sta se včeraj znašla zopet 15 letni Emil Svagerl z zlomljeno levo roko in 16 letni vajenec Ivan Jus, ki si je zlomil desno nogo.

Naše časopisje

Kres (št. 1-2) je list za naše fante in je t. dvojna številka v vzgojnem pogledu zelo bogata. Prinaša članke Iva Peršuha in I. Martelanca, ki pripravljata fante na Evharistični kongres; dalje značilni članek: Razbiti ali graditi? Dr. Krek piše o Katoliški skupnosti, dr. K. C. o Cerkv in njeni enoti. Opozorj. Jesenova O filmu. Zelo bogata je rubrika o knjigah in časopisih.

Fotomater (št. 2) prinaša več člankov, ki zanimajo naše ljubitelje lepe slike in lepega izleta. (Zužek: Izgotovljena slika — naš namen; Frajtič govori o organizaciji fotomaterjev.) Drugi deli nas vodijo v filmski svet (tehnični), kroniko, posvetovalnico in fot. literaturo. — Priloge — 4 umetniške fotografije.

Zdravniški vestnik (št. 1) poleg čisto strokovnih razprav (dr. Mikš, dr. Kocjančič, dr. Lutman), prinaša zanimivo razpravo dr. T. Furlana: Solčno

Tragična smrt mladega fant

Padel je pod vlak, ki ga je povozil

Videm pri Krškem, 18. februarja.

Na progi blizu videmske železniške postaje se je v nedeljo zvečer zgodila huda nesreča, ki je zahtevala smrt mladega človeka. 20letni Viljem Trost, doma iz Kozlega, vajenec v trgovini gosp. Engelsbergerja v Krškem, se je v nedeljo zvečer s kolesom podal čez savski most v Videm in odšel v skladišče gosp. Engelsbergerja, ki je tik videmske železniške postaje. Po neprevidnosti je prišel pre-

blizu drvečega vlaka, ki je privozil iz Zagreba okrog sedmih. Ta ga je potegnil vase in truplo docela razmesaril. Glavo samo je dobesedno odtrgal od trupla. Oboje so našli v razdalji nekaj metrov eno uro po nesreči, okrog 8 zvečer. Truplo tragično umrlega mladika, ki je bil znan kot tih in miren značaj, so prepelali v videmsko mrtvašnico in od tam se je vršil pogreb v torek ob 5 popoldne.

— Duhovnike opozarjamo na razpis mesta v umobolnici.

— Izprememba rodbinskega imena. Kr. banska uprava dravske banovine je dovolila Mariji Ravnik, rojeni in pristojni v občini Boh. Bistrica, okraj Radovljica, izpremembo rodbinskega imena iz »Ravnike« v »Pretuarec«; Gustavu Milinariču, rojenemu v Pobrežju in pristojnemu v občini Sv. Marjeta ob Pesnici, okraj Maribor l. b. iz »Milinarič« v »Kac«, ter Mirku Jevšenaku, pristojnemu v Loče, okraj Slovenske Konjice iz »Jevšenak« v »Matasič«.

IZVARNEDNA PRILIKA ZA VAS

Daruvsko kupatilo a Daruvar prodaja

1. stavbna v neposredni bližini kopališča.
2. hotel na glavnem trgu,
3. približno 1000 hl vina.

Pri plačilu pridejo v poštev tudi vloge Prve hrvaške štednice ali pa do 1. marca 1935 POSREDOVALCI IZKLJUČENI

Vse informacije daje lastnik kopališča ing. Aleksander Jovanović Daruvar. Kopališče Daruvar je darto celo leto

— Razpisana služba: Kraljevska banska uprava dravske banovine razpisuje na osnovi § 31 zakona o banski upravi službeno meso delovodje dnevnitarja na banovinski trdnici in drevesnici v Laskovcu pri Krškem. Za to mesto pridejo v poštev prosilci, ki so dovršili najmanj nižjo kmetijsko šolo in morejo dokazati, da imajo že nekaj prakse pri takih delih. Prošnje, kolkovane s kolkom za 5 Din in opremljene v vsemi po § 3 zakona o »radniških predpisanih prilogah«, je vložiti najkasneje do 15. marca 1935 pri kr. banski upravi v Ljubljani.

— Velik požar pod Kamniškimi planinami so opazovali ljudje v nedeljo zvečer po celim kamniškem okraju. Gorelo je v višini 1000 metrov in sicer med Sdraženo in Stahovico. Od daleč je bilo videti, kakor bi gorela cela vas, zakaj ogenj je bil velik in je zavzel površino par orolov, tako da so drugi spet mislili, da gori gor. Kakor smo zvedeli, je gorelo nad naseljem Okroglo pri Bistričici. Solnce je na veliki prisojni senožeti že pred par dnevi raztopilo ves sneg, tako da je bila trava popolnoma suha. Nekdo je zažgal travo, v vetru se je pa požar naglo razširil, vzgala se je tudi visoka lesena ograja, ki obdaja obeženo senožet. Na dveh krajih, kjer je bil plamen videti posebno velik, sta goreli staji za živino. Škode ni posebe in tudi ves strah o »velikem požaru« je bil odveč.

— Pri zaprtju, motenju prebave, gorečici, navalu krvi, glavobolu, splošnem slabopučenju vzemi na tešče kozarec naravnega Franz-Josef-grenčice. — Po izkušnjah na klinikah za notranje bolezni je »Franz-Josef«-voda zelo dobrodejno odvajalno sredstvo

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Kraljice Marije ul. št. 3 prireja v sredo, dne 20. t. m. društveni sestanek s predavanjem univ. prof. g. dr. A. Tavčarja »Umetnost sestavljenosti rastlin« (s projekcijami). Začetek ob pol 9 zvečer. Gostje dobro došli.

— Vrbaska banovina ima najboljše ceste. Posebna komisija, ki je imela nalogo, da pregleda ceste v vrbaski banovini, posebno tiste, ki so bile zgrajene zadnja leta, je končala svoje delo. Komisija je ugotovila, da so ceste v vrbaski banovini najlepše in najboljše v državi. V poročilu, ki je bilo izdano, se navaja, da je bilo za zgradbo novih cest in za preurejanje in popravilo starih cest izdano od ustanovitve banovine 155 milijonov dinarjev.

— Ubijalec pretepača oproščen. Pred okrožnim sodiščem v Mitrovići se je zagovarjal Cvetko Čalič, ki je 29. decembra lanskega leta ubil zloglasnega gostilničarja Dušana Vasića iz Martinca. Vasić je bil po vsem Sremsu znan kot silno surov človek. Napadal je ljudi in jih pretepal, nekega natakarja je celo ubil. 29. decembra je Vasićev sin vrget iz kavarne Čaliča. Ko je šel Čalič čez cesto v občinsko hišo, je Vasić prihitel za njim in ga začel s kolom tolči. Čalič je potegnil iz žepa nož in z njim zabodel Vasića, ki je čez pol ure umrl. Sodišče je obtoženo Čaliča oprostil, ker je ravnal v silohranu.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, jeter, srca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in sl. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost

— Ubil očeta, ker ga je nagovarjal, naj ubije brata. V vasi Coralici blizu Cazina v Bosni se je te dni pripetila huda družinska žaloigra. Najboga-tejši kmet v tem okraju Murat Kovačević se je že 8 let prepiral s svojimi sinovi zaradi razdelitve zemlje. Zadnji čas je čisto nagovarjal svojega najmlajšega sina Mušo, naj ubije brata Meho. Dne 24. januarja 1935 zvečer ga je spet nagovarjal in silil, naj vendar izvrši uboj. Toda sin Miša pa o tem ni hotel nič slišati, naka je Murat navalil nanj s sekiro. V silobranu je Muša pograbil svojo sekuro in z njo zadel očetu 6 udarcev, pod katerimi je oče izdihnil.

— Tihotapei cigaretnega papirja. Na Mosorju v bližini Splita je te dni ponovno kombinirana patrulja, sestavljena iz organov finančne kontrole in orožnikov, naletela na skupino tihotapev. Patrulja je morala uporabiti strelno orožje, vendar ni bil nihče ranjen. Tihotapec se je vsem posrečilo pobegniti, pustili pa so patrulji 34.330 knjižic cigaretnega papirja.

— Motnje v železnicah in črvenih, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Joselovce grenčice«.

LJUDSKA UNIVERZA V LJUBLJANI

Drevi ob 19.15 bo predaval g. prof. dr. Robt Maku o vprašanju filozofije. Predavanje je na državni strokovni akademiji.

Vodice

Priloge za evharistični kongres. Po navodilih škofijskega odbora KA bo v naši fari za vsa župnija duhovna obnova po stanovih, da se tako duhovno pripravimo na kongres. Za moše in fante iz vse župnije se bo duhovna obnova začela na svetno nedeljo popoldne ob treh. Nato bodo na veliki ponedeljek, veliki torek in sredo govori zjutraj ob 7, popoldne ob 5. Zjutraj pred govorom bo maša, popoldne litanije z blagoslovom in druge primerne ver-e-ke »aje«.

Skupno sv. obhajilo za moše in fante bo veliki četrtek pri slovesni maši. Veliki petek zvečer ob 7, po običajni pobožnosti velikega petka v cerkvi, bo slovesna procesija s križem s prižganimi svečami skozi vas. Te procesije se udeležijo moše in fante. Spominski križ na evharistični kongres se postavi na razpotju cest nasproti Florijanu. Tukaj govor in zaobljuba. Prepričani smo, da se bodo do zad-njega moše in fante prav vsi udeleževali teh duhovnih vaj in slovesnosti. — Za dekleta in žene iz vse fare pa bo začetek duhovne obnove in priloge na kongres na 2. postno nedeljo popoldne ob 3. Vse dni v tednu pa bodo go-vori zjutraj ob 8 in popoldne ob 5. Pred go-vorom zjutraj sv. maša, popoldne litanije in in blagoslov. Sklep v nedeljo zjutraj skup-nim sv. obhajilom. — Za uspeh kongresa se veliko moli po vseh naših šolah, v cerkvi je vsako nedeljo po litanijah ura molitve, v cer-kvenih govorih se nedeljo za nedeljo opozarja na kongres; tudi pevci so že začeli z učenjem pesmi, ki se bodo peale na kongresu, po šolah pa se prepevajo pesmi za ljudsko petje pri kongresu. Upamo, da bo tudi Bog dal svoj bla-goslov, od katerega je ves uspeh odvisen.

Celje

— Najstarejša Celjanka umrla. V ponedeljek popoldne je umrla na Zg. Hudičji št. 1. najstarejša Celjanka gđe. Glinšek Lucija. Pokojna je bila ro-jena dne 9. decembra 1838. Bila je sestra prvega slovenskega župana celjske okoliške občine in teta g. Ivana Glinška, »i je bil tudi pred leti župan iste občine. Glinškova teta je do zadnjega imela jako trden spomin nase j živo spominjala vseh važnej-sih dogodkov i njenega skoraj stoletnega življenja. Spomin la e je še, kako so hodili ljudje na tlako in dajali desetino. Tudi sama je hodila na tlako, ko se delali cest ona Babnem. Medlo sliko je ohrani-la tudi še o letu 1848. Ker takrat celjska oko-liška občina še ni imela šole, je Glinškova teta obiskovala nedeljsko šolo, ki je bila pri farni cerk-vi. Dobro se je spominjala še Slomska kot celjs-kega opata in pozneje škofa, saj jo je on tudi burmal. Dobro se je spominjala tudi poznejšega opata Voduška, ki je pokopan pri sv. Maksimijanu, in Vrečka, ki je pokopan na mestnem pokopališču, ki leži na tebarskem ozemlju. Bila je živa priča vse celjske zgodovine zadnjih desetletij. Dobro je še ve-de-la, kako je bilo v Gaberju, ko še tam ni bilo nobene tovarne, temveč same njive in travniki ter je tu pa tam stala kakšna hiša. O starih časih je tudi vedela povedati, da so bili ljudje popolnoma drugačni in veliko boljše kakor pa dandanes, v cerkev so hodili kar v procesijah. Bolna je bila v svojem življenju samo enkrat, potem pa nikdar več. Tudi oči ni nikoli nosila. Čeprav je skoraj do zadnjega brala »Slovenca«. Vse njeno življenje je bilo posvečeno delu in molitvi. K večnemu počitku je bomo spremili danes ob 3 popoldne od doma na okoliško pokopališče. Naj ji Bog obilo plača vse, kar je dobrega v življenju storila, ugledni Glinškovi družini pa izrekamo svoje sožalje.

— Društvo hišnih posestnikov za Celje in oko-lico vlnodno vabi k pristopu vse hišne lastnike, ki še niso včlanjeni. Društvo je uspehov, ki jih je v zadnjem času doseglo društvo samo in skupno s Pokrajinsko zvezo v Ljubljani v korist vseh. Za-vedati pa se more sleherni, da bomo dosegli v bodoče še večje uspehe za izboljšanje svojega po-ložaja, če bo društvo nastopalo v imenu čim večjega števila hišnih posestnikov. Ker pa so za vsako delo neobhodno potrebna primerna denarna sredstva, naj nikdo ne odklanja plačila predpisane članarine, katere je itak zelo nizka.

— Nesreča gozdnega delavca. Brec Franc, 29 letni delavec iz Ljubnega se je pri delu v gozdu ponesrečil; hlood mu je padel na desno nogo in mu jo zlomil.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opcka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III 1935

Cela zbirka obsega 24 vezkov ter stane nevezana Din 466— s popustom pa samo Din 349'50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Šoštani

Društvo jugoslovanskih obrtnikov ustanov-ljeno. Za nedeljski ustanovni občni zbor je vla-dalo veliko zanimanje in se je zbralo v dvoran nad 150 obrtnikov. Zborovanje je bilo zaradi precejšnje razkasanosti med šoštanskim obrt-ništvom živahno, celo burno. Premlevali so sta-ro stvar: ločene ali skupne zbornice. Do izraza so prišli sveda tudi osebni spori. V novostano-vljeno DJO se je včlanilo okrog 50 obrtnikov, odbor pa je sestavljen takole: predsednik Marko Verdnik, podpredsednik Franc Virbnik; od-borniki: Ramšak, Rednak, Kosi, Ropan, Glušič, Kumer, Dežman, Erhard, Stojan.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Fattinger, Der Katechet erzählt.

Zbirka zgledov za šolo in dom, za prižnico in spovednico na podlagi novega avstrijskega kate-kizma, 608 str. vezano 100 Din.

Pravkar smo razposlali gg. naročnikom ome-njeno delo, ki je izšlo že v tretji nakladi in vzbudi-lo izredno zanimanje v vseh krogih katoliškega klera. Duhovščino in zlasti katehete, ki si knjige še niso nabavili, opozarjamo na to, da gre po izjavi založništva tudi komaj izšla tretja naklada h koncu in bo predvidoma še pred veliko nočjo popolnoma pošla. Gg. interese prosimo, da po-hite z naročilom, še predno bo založba izčrpana, ker nove — četrtje — naklade radi priprave dru-gega zvezka po zagotovitvi založništva ni pričakovati.

Opozarjamo tudi na izšli sledeči deli: Schmögger F.: Heiliges Heldentum. Beispielsammlung für den Religionsunterricht. 329 str. karton. 80 Din. — Her-geit: Heiliger Idealismus. Religiöse Ansprachen für höhere Schulen. 153 str. kart. 60 Din.

Do 20% več svetlobe

za manj denarja
TUNGSRAM
nitka v dvojni vijajnici
svetlobna močnina v dekalumenih

Ptuj

Tečaj za popravljanje tehnic in meril. Odbor za splošno in strokovno naobrazbo trgovskega in obrt-niskega naraščaja priredi v času od 7. do 31. marca teoretičen in praktičen tečaj v popravljanju tehnic in meril. Ta prireditve je vezana z uradno kontrolo tehnic in meril. Interesenti iz okrajev Maribor, levi in desni breg, Maribor mesto, Ptuj mesto, okrajji Ptuj, Ljutomer, Murska Sobota in Dolnja Lendava, naj javijo pošincobratno udeležbo zgoraj navedene, mu odboru v Ptuj, kjer dobe natančnejša navodila.

Novi grobovi. V ptujski bolnišnici je umrl nagle smrti upokojen davčni oficijal Maks Jandar iz Ptuja v starosti 71 let. — Kot žrtev materinstva je morala umreti Elizabeta Murko, žena kletarja iz Ptuja, stara 35 let. — Naj počivata v miru!

Zverinski napad. V Kukavi pri Sv. Lovrencu v Slov. gorah so preteklo noč neznanci napadli na cesti 19 letnega posestnikovega sina Antona Megliča in ga premilili s koli in noži na tako zverinski na-čin, da je oblezel in so ga spravili potem v ptujsko bolnišnico. Storiilec so že na sledu. — Nakladno javljajo, da je poškodovani Meglič poškodbam pod-legal in je sodišče odredilo razlezeenje trupla.

Kmetijskoobrtina razstava v Ptuj. Kakor dozna-vamo, nameravajo prirediti v Ptuj kmetijsko-obrtno razstavo za ves ptujski okraj, in sicer od 28. septem-bra do 6. oktobra. Ustanovil se je pripravljajli od-bor, ki prosi, da se druge prireditve v dravski ba-novini na nameravano razstavo ozirajo in jo jed-pirajo.

Filatelija

Posebne znamke so bile povodom uspeha ljudske-ga glasovanja v Posarju izdane v Nemčiji s sledenji vrednotami: 3 pf. (rjava), 6 pf. (temnozelena), 12 pf. (temnoredča), 25 pf. (modra). Znamke imajo na svojem zgornjem robu napis: »Die Saar kehrt heim!« ter pred-stavljajo mater (Nemčijo), ki objema domov vrnilskega otroka (Posarje). Znamke so se takoj istega dne, ko je bil objavljen izid glasovanja, izdale v promet ter utegne nakladni zadostovati za promet do 1. 3. 1935.

Razstava filatelističnega tiska in literature priredi »Federation Royale des Cercles Philateliqnes de Bel-gique« v sponzozumu s »Fédération Internationale de la Presse Philateliqne« (ki ima sedež v Turinu) v času od 28. maja do 3. junija t. l. v Bruslju. Zdržena bo s to razstavo tudi mednarodna razstava znamk Belgije in Belgijskega Konga.

Od 11. do 19. maja t. l. se vrši v Hannoveru (Nem-čija) razstava, ki, dast ni mednarodna, utegne imeti prav poseben pomen v tem oziru, da se mladini in zba-raleem začetnikom da pobudo in priliko, pokazati svoje znanje. Zbirke solarjev so proste prijateljstva, začetnikom zbiraleem se nudi vsake le mogoče podpora. Pri šte-vilnih nagradah, predavanjih, zborovanjih, prireditvah itd. se bo jemalec osir na mladino. Zbiraleem bo tudi omogočena zamenjava znamk.

V času od 23. junija do 1. julija t. l. pa se vrši v Königsbergu v Nemčiji še druga razstava znamk, ki je mednarodna, pod imenom »Ostropa«. Izda se pri tej pri-liko poseben blok — »Ostropa četverec« — štirih vred-not 3 pf. rjava (grad v Allensteinu), 6 pf. temnozeleni (notranji dvor opom. v Tannenbergu), 12 pf. karminoto-rodča (grad v Königsbergu) in 25 pf. modra (grad v Heilsbergu). Naklada tega četverca, kakor se doznava, ne bo omejena.

Jugoslovanska 3 dinarska poštna znamka s sliko Oplenca, namenjena izključni uporabi za zračno pošto, je bila, kakor smo poročali (»Slovenec« št. 383 a z dne 30. 12. 1934) opremljena s črnim robom. Te znamke s črnim robom imajo litoloko zobjanje, dočim je ista znamka brez črnega roba česljasto zobjana (Kamm-zahnung). Besedilo rešenja P. t. br. 79756-34: »se izuzetno može upotrebiti za frankovanje poštanskih pošiljaka, koje se odpremaj redovnim putem«, — je neizvorne tolmaiti le tako, da se te znamke s črnim robom sme uporabljati pri frankaturi pisem, naj si že gre za na-vadne ali priporočene pošiljke v tu-ali inozemstvu. Doznali pa smo, da se sme te znamke pri poštnih nra-dih v Belgradu brez vraga uporabljati za frankaturo pošiljk v inozemstvo, dočim se pri poštnih uradih v Ljubljani take uporabe ne dopušta. Slovensko filatel-društvo v Ljubljani je na pristojnem mestu že opozo-rilo na to neoglasje.

Znamka za 1.50 Din s črnim robom. Svoječasno smo poročali (»Slov.« št. 383 a z dne 30. 12. 1934), da se je našlo vrednoto za 1.50 Din zobjano z 9. namesto z 12%. — »Filatelista«, glasnik Jugoslov. filat. saveza sedaj poroča, da se je od navedene znamke našlo na pošti v Novem Sadu pol o 100 kosi, zobjanimi z 9. — Ker pa se v državni tiskarni ne zobja posebnim pol, marveč po 8-10 pol skupno, je domnevati, da na pošti v Novem Sadu najdena pola ni edinstvena. Pri tej priliki omo-njamo, da vse dolej, — tudi od nas — objavljene šte-vilke o višini naklade znamk s črnim robom niso točne.

Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani ima dne 6. marca 1935 ob 30.30 v posebni dvorani restavracije »Zvezda« (prilike, desno) svoj občni zbor, združen s društvalnim večerom Prijatelji društva dobrodošli! — Tajnik društva, g. Slavko Veselič, ima sedaj naslov: Tyrševa 18.

Kaj pravite?

V najnovejšem času se je krošnjarstvo pri nas silno razvilo. Po mestih in na deželi kar mr-goli ljudi, ki pridno pritiskajo na kljuko in ponu-jajo ljudem vse, kar potrebujejo: milo, gumbe, žepne robce, brivne ter nožičke, nogavice in cele obleke — vse samo »preprosto« blago, ki ga še otek Noe na svoji barki ni mogel prodati.

Kdor pa hoče krošnjariti, mora imeti za to posebno dovoljenje. Tistega dovoljenja pa ne dobi vsak. Komur pa krošnjarska tičila le ne da miru, a ne dobi dovoljenja, si mora poiskati pač pri-merno blago, ki ga sme vsukdo prodajati.

Tako blago so n. pr. železnice; pa ne take, kakor jih prodajajo v galanterijskih trgovinah, ampak prave železnice; najbolj prikladne za kroš-njarstvo so kajpak železnice, ki še niso zgrajene, kajti te se dajo prav lahko prenašati samo na jeziku.

Krošnjarstvo s železnicami pa ima še drugo dobro stran. Dober in priden krošnjar postane znan daleč naokrog in kdor ima mnogo znanja, ta ima tudi n. pr. pri volitvah mnogo več upanja, da ga doleti visoka čast »narodnega očeta«, kakor pa oni, ki ga nihče ne pozna. In če vzame v svojo krošnjo poleg železnice še nekaj političnih drobtin, ki jih stresa pred ljudmi kar tako, da nihče ne vidi in ne uganе, da je prišel prav za prav samo svoje drobtine stresat, ne pa prodajat železnice, potem mora biti uspeh zagotovljen...

Kaj pravite, g. urednik, ali niso nekateri naši krošnjarji prav brihtni? Težava je le v tem, da so brihtni tudi — drugi ljudje, ki se od krošnjarjev ne dajo zlepa premotiti, tudi od mestnih ne!

Koledar

Sreda, 20. februarja: Sadol, škof in tovariši, mučenci; Eleverij, škof mučenec.

Novi grobovi

† V Ihanu pri Domžalah je umrl 78-letni te-sar g. Martin Velepčič. Pokopali so ga v nedeljo na farnem pokopališču v Ihanu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše sožalje!

Osebnost

— Iz odvetniške službe. G. dr. Dinko Puc, advokat v Ljubljani, se je po § 33 a odv. zakona odpovedal izvrševanju advokature. Za njegovega začasnega namestnika je bil imenovan g. dr. Oton Fetič, advokat v Ljubljani.

Ostale vesti

— Spominska razstava na blagopokojnega kralja Aleksandra I., 6. marca t. l. Zveza za tujski promet v Ljubljani, Tyrševa c. 1-III, prosi pri-vatnike in društva, da ji pošljejo slike in spomine na blagopokojnega kralja Aleksandra I., ki se jih bo uporabilo za spominsko razstavo na našega kralja. Zaželjene so originalne slike iz življenja blagopokojnega kralja, umetniške in amaterske fotografije, slike in fotografije kraljeve rodbine, kraljevih dvorcev in njihovih notranjosti ter razni spomini, kakor podpis, darila itd. Za eventuelno škodo in vse drugo prevzema garancijo Zveza.

— Zakon o volitvah narodnih poslancev z najnovejšimi izpremembami je izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Dobi se v vseh knjigarnah.

Čim občutite najmanjši prehlad ali neugodnost, vzemite večkrat toplo mleko z **RADENSKO!**

Mehča sluz, olajšuje kašelj, čisti in jači kri proti infekciji. Večnna težkih črnih bolezni: hripa, katar, reuma itd. so posledica »malih, nedelčnih prehladov. Zatrte bolezni takoj v začetku! Radi joda litija in ogr-mne množine drugih zdravilnih mineralov je Radenska naravnost idealna v to s-rho!

in senčne strani slovenske zdravstvene literature, zlasti revijalne, ki je bila nagrajena z nagrado dr. F. Debeveca. Konstatira, da Slovenci te literature skoraj nimamo, kar pa imamo, tega smo lahko ve-seli. — Širše kroge zanima tudi referat o Zdrav-niškem kongresu na Bledu.

Blagovijest (št. 2) je cerkveni list skopljanske škofije, v katerem je precej slovenskega drobiža, ki se tiče naših izseljencev. Prinaša članek o pa-poževem jubileju, škofovo okrožnico in dušno-pastirske beležke.

»Jugosl. bibliografija (br. 7—8) prinaša pregled vseh knjig, ki so izšle v Jugoslaviji v mesecih julij-avgust 1934.

»Pregled polsko-jugoslawjański (nr. 1). Ing. Pirgo piše o Topoli — jugosl. Mekki. Zanimivo pa referira Podwizki o knjižnici prof. Jul. Benešica: »Dve predavanji o Poljski in o sebi«, kjer govori Benešič o sebi, kako je vžljubil poljsko kulturo in kako je prišel do tega, da je na hrvatsko prevedel — nič manj kot 65 prevodov in to od leta 1899. Res lepo delo, ki ga gosp. Benešič še vedno nada-ljuje tudi v obratni smeri: naše umetnine prevaja na poljsko, kot urednik Biblioteke jugoslawiański, kjer je izšel tudi naš Cankar. td.

Gostovanje g. Gostiča v Zagrebu

Ljubljanski lirski tenorist g. Gostič je gosto-val v Zagrebu v operi »Manon«. Dosegel je velik uspeh. Kritiki »Jutranjega lista« piše: »Simpatični in sigurni mladi pevec, lepega nastopa in linega, stiliziranega igranja, ima zelo lep, timbrirani topli glas, izenačen in izraziti, dobro solan, ter je na splošno mogel zabeležiti lep uspeh. Predvsem je dobro podal pripovedovanje o sanjah (druga slika) z mehkim, fino postavljenim mezza voce. Manj sreče je imel v glavni ariji kot abbé, kjer so mu zlasti zelo visoki toki izpadli nesigurno, forsirano in nečisto. Morali bi še s ponovnim gostovanjem ugotoviti, da-li ni temu vzrok trema in nepoznanje akustičnih razmer.« Uspeh mladega tenorista be-ležimo s čestitanjem.

Odkod je neznani narod Kevzurov

Pozabljen narod na Kavkazu

»K. Korresp.« poroča: Člani kavkaške akademije znanosti so v provinci Daghestan v neki vasi odkrili bakrene plošče s slikami dveh heraldičnih levov, grbov srednjeveških vitezov. Poleg tega so našli še druge dokaze da to izvira iz dobe križarjev. V tem smislu je zanimivo tudi naslednje poročilo o pozabljenem narodu Kevzurov:

Sicer se zdi, da so dandanes preiskani že vsi deli naše zemlje, vendar povsod nlete znanstveniki na kaj novega. Sredi Kavkaza leži skoro neznana dežela Kevzuri, le 150 km daleč od Tiflisa. To deželico loči od sveta orjaško skalovje. Kdor prekorači te skalnate gore, obstoji nad prepadom in spodaj v dnu vidi svobodne kevzurske vasi. Čez skale v dolino vodi le ena pot, pa še ta je taka, da si moraš pomagati z vrvmi; tri četrta leta je pa sploh neprehodna. Tam spodaj v kevzurski dolini je mirno in pokojno. Po cele dneve lahko hodiš po teh krajih, pa ne boš zlepa srečal človeka. Če ga pa srečaš, vedi, da gre na krvno osveto ali pa na rop.

V vsej deželi je daleč vsakebi 30 gradov; okrog vsakega gradu so močni štirioglati kamniti stolpi. To je vse. In v teh 30 gradovih prebivajo Kevzuri, najbolj skrivnostni narod Kavkaza. Kdo so in od kod, ni znano. Te skrivnosti do danes še ni mogoče pojasniti. Žive po svoje, imajo čisto drugačne šege in navade kakor drugi kavkaški gorjanci.

Kadar tuji zaidejo v to dolino, kar pa se le redkokdaj dogaja, se Kevzuri oblečejo po črkesko, kakor se oblečejo tudi drugi Kavkazci. Sicer so pa takole oblečeni: Čez kratko izrezano srajco oblečejo dolgo speto vrhnje oblačilo, ki ima spredaj na prsih pripet velik križ iz rumenih travkov. Moški si glavo brijejo, brk pa ne. Tako so napravljeni za vsak dan. Vse drugače pa so opravljeni, kadar gredo na boj. Njihova bojna oprava, ki se podeduje od roda do roda, ni ne evropska ne azijska, ampak srednjeveška. Na glavi nosijo čelado, čez pleča pa visi mreža iz jeklene žice. Roke in noge so obložene s težkimi medenastimi ploščami. V levici drži Kevzur širok okrogel ščit s križem, v desnici pa sulico, v novjšem času nosijo tudi puške. Ob strani imajo prepasan dolg meč. Vse spominja mnogo bolj na srednjeveškega križarja, kakor pa na kavkaškega gorjanca. Na mečih in ščitih imajo vdolane podobe vitezov, orlov in starih grbov — z latinskimi verzi. Na nekem ščitu so našli vdolane črke »A. M. D.«, kar so začetne črke križarskega gesla: »Ave Maria Deile« — »Češćena si, Mati Božja!« Tako opremljeni gredo možje v boj ali dvoboj.

Dvobojujejo se pa takole: Nasprotnika poklekne vsak na desno koleno, izdereta meče, planeta drug v drugega, prepevata vsak svojo bojno pesem ter se z meči obdelujeta. Vsak, kdor bi hotel posredovati, bi bil ubit. Če pa med oba bojujoča se stopi ženska ali celo mlado dekle ter med njiju vrže kos tkanine, mo-

rata nasprotnika svoja meča potisniti v nožnico, se pred žensko prikloniti na desno koleno in se umakniti. Včasih pretrgajo blago na dva dela in si vsak izmed obeh svoj kos pritrudi na svoj ščit.

Nič manj čudna ni njihova vera. Kevzuri časte križ, Mater božjo, predvsem pa sv. Jurija ter aposola Petra in Pavla. Kadar zakoljejo kako ovco, nikdar ne pozabijo pomočiti svoj prst v kri in si s krvjo narediti na čelu znamenje križa. Sicer pa drugih krščanskih naukov ne poznajo. Nedeljo praznujejo, toda tudi petek, sobota in ponedeljek so njihovi prazniki. Ko so jih tuji vprašali, zakaj praznujejo te dneve, so jim odgovorili, da zato: Nedeljo praznujejo tudi Georgijci, ki so kristjani; petek praznujejo njihovi mohamedanski sosedje, ki prebivajo v gorah; soboto praznujejo ljudje, ki jih tudi nekaj prebiva tam okoli; ponedeljek pa praznujejo v dokaz, da so Kevzuri svobodni narod, ki

delajo, kar hočejo, in da se ločijo od drugih verstev. Zato praznujejo ponedeljek, da lahko počivajo, ko vsi drugi delajo. Poleg tega Kevzuri nikdar ne jedo svinjskega mesa.

Vsak dan si mora Kevzurka umiti roke in noge s kravjo vodo, obraz in lase pa vsak mesec. Če tega ne stori, jo imajo za nečisto. Kevzurka uživa mnogo predprav, vsled česar je njeno stališče mnogo večje kakor možjevo. Kakor že omenjeno, s koscem blaga lahko prepreči dvoboj. Sme se pa tudi sama ločiti od moža in nihče je ne sme siliti k poroki z možem, katerega ne bi marala. Vpričo vseh se sme iz svojega moža norčevati. Ženijo se navadno prebivalci iz različnih vasi.

Kakemu plemenu Kevzuri pripadajo, ni znano. Morda so kedaj v to dolino zašli tudi križarji. To bi vsekakor potrjevala stara kavkaška pripovedka, da je v kavkaških gorah izginil cel narod križarjev.

V Iranski Poljani vihrajo zastave vseh narodnosti, ki so zastopane po svojih najboljših smučarjih pri mednarodnih smučarskih tekmah.

„Srečni otočani“ Vodo kupujejo

Iz neštivilnih poročil o raznih znanstvenih ekspedicijah in tudi o raznih vojskah je razvidno, kako silno važna je voda. To posebno velja za kraje, ki so daleč od vsake kulture. Manj znano pa je, da so na svetu močno civilizirane pokrajine, kjer pa je vodo za gospodinjstvo le težko dobiti ter jo prodajajo takorekoč na borzi. To se dogaja na Kanarskih otokih, katere mnogi popotniki tako silno hvalijo. Tujec, ki zaide v te kraje, tega navadno niti ne zapazi. Ti otoki so polni lepote. Južno sadje teh otokov slovi po vsem svetu. In kdo ne pozna kanarčeka, ki je svoje ime prinesel iz svoje domovine — s Kanarskih otokov, samo da tam ni rumen, ampak zelen. Stari so Kanarčke otoke imenovali »insulæ fortunatæ« (srečni otoki). Toda bogastvo plemenitega južnega sadja izvira iz ugodnih učinkov morske vode. Pitne vode pa v teh krajih ni veliko. Zato jo tamkaj skoroda res na borzi prodajajo.

Kakih 10 km od glavnega mesta Las Palmas leži mesteca Arucas na otoku Gran Canaria. V tem mestu vsak dan ceno pitni vodi sproti določajo in je vsak dolžan, po tej ceni se ravnati. Vsi posestniki, ki na svojem zemljišču nimajo vode — in teh je največ —, se morajo vsak dan sproti poučiti, koliko danes voda stane, ter srečnim posestnikom studencev plačati toliko, kolikor je za tisti dan določeno, če hočejo piti svežo vodo. Na otoku Gran Canaria je mnogo družin, ki živijo od tega, da prodajajo vodo. Če

pri nas govorimo o spekulantih z zemljišči, tam lahko govorimo o spekulantih z vodo... Taki ljudje kupujejo zemljišča, kjer ni videti studence. Tako zemljišče je mnogo manj vredno kakor pa drugo. Na tem zemljišču ne mislijo zidati hiš, pač pa začno preiskovati, ali ni kje pod zemljo podtalna voda. Če najde na takem zemljišču vodo, njegovo zemljišče v vrednosti silno zraste in mož ima od vode stalne dohodke. Posestnik, ki ima na svojem zemljišču močan studenec, je močno ugleden mož, kateri svoje hčere lahko dobro omoži.

Otočani imajo svojo mero, katero imenujejo »azada«, kar je najbrže mavrska beseda. Za eno »azado« vode je treba plačati več ali manj denarja, kar pa je odvisno od tega, koliko je vode. Včasih so studenci bolj močni, včasih so šibkejši. To je odvisno od letnega časa in od vremena. Deževje traja tam le malo časa. Razume se, da v deževju cena vodi pade. Poleti pade v teh krajih le 60 mm dežja, pozimi pa tudi 190 mm. Zato je treba pozimi plačati za eno »azado« vode 5 pezet (ena pejeta je kakih 5 Din), poleti pa celo 300 pezet. Zgodilo pa se je že, da kako zimo ni bilo dovolj dežja in zato je spomladi, posebno v vročem poletju vode strašno primanjkovalo. Tedaj je cena vode zrasla kar na 1000 pezet.

Zanimivo je, da imajo v tem oziru tudi zakoni svojo ostrino. Kdor bi zahteval kaj več za vodo, kakor pa je uradno določeno, ga strogo

Preganjanje vere v Mehiki in Ameriki

Kakor znano, je v ameriškem senatu senator Borah, ki ni katoličan, predlagal, naj se Amerika potrudí, da se preiščejo vse grozovitosti, katere uganja mehiška vlada ob preganjanju katoličanov. Nato je mehiški zunanji minister Portes Gil odgovoril, da je obžalovanje vredno, da se mož, kakršen je Borah, ki je bil Mehiki vedno naklonjen, da pregovori od puntarskih duhovnikov, da je kaj takega zahteval. Mehikanski zunanji minister je očitno pričakoval, da bo z nekaj frazami o »nepokornih zaničevalcih zakonov« prepričal Boraha, da se ne bi vlekel za interpelacijo. Sedaj pa senator Borah izjavlja, da bo boj za preiskavo odločno nadaljeval. Borah pravi, da je mnogo bolje informiran, kakor pa mehiški minister, in sicer so ga informirali nekatoličani in ne Amerikanci. V senatskem odboru je že zdaj zagotovljena velika večina za Borahov predlog.

Nov papežev zaslužni križec

Kakor ob drugih jubilejnih letih, je tudi za letošnje jubilejno in sveto leto našega odrešenja papež Pij XI. dal narediti posebno odlikovanje v obliki zaslužnega križca. To odlikovanje bo podeljeval osrednji odbor za cerkveno sveto leto v papeževem imenu ter ga bo vsak odlikovanec smel nositi v njegovi navzočnosti. Zaslužni križec se bo imenoval »benemerenti« in ne bo manjše veljave, kakor drugi viteški zaslužni križci, katere podeljuje sveta stolica. Kakor križec »Pro Ecclesia et pontifice«, bo tudi ta križec podeljeval papež kot suveren. Deležni ga bodo lahko tisti, ki imajo posebne zasluge za sveto leto. Nekaj odlikovanj je bilo že izvršenih.

Zobje mesto ušes

Kadar slišimo kak posebno oster glas, pravimo, da nam gre skozi ušesa. Kadar pa slišimo n. pr., da kdo s pilo pili in brusi žago, tedaj nam glas ne gre samo skozi ušesa, ampak ga zaznamo tudi v zobeh. Na to je menda mislil tisti iznajditelj, ki je poskusil iznajti aparat, da bi gluhci lahko slišali z zobmi, ko ne morejo slišati z ušesi. Da bi bilo mogoče slišati z zobmi, to je nekaj res neverjetnega. Vendar pa moramo zagotoviti, da je stvar docela resna in da bo pomenila za marsikoga veliko olajšavo. Majhen aparat, ki je tako majhen, da ga ženska lahko nosi v ročni torbici, bo poslej omogočal, da bodo ljudje poslušali z zobmi, in ne več z ušesi. Na medicinski razstavi v Londonu so to iznajdbo pred kratkim razkazovali. S tem čudnim instrumentom bo majhen mikrofon s pomočjo električnega aparata prenašal na zobe glasove, človeško govorjenje in v gozdu. Električni aparat bo priključen lahko k električni razsvetljavi v stanovanju. Glasovi bodo prihajali po tem aparatu, ki bo pritrjen na zobe, do zob in odtod v možgane človeka, ki nima sluha v ušesih. Treba bo vsekakor spočetka nekaj vaje, preden bo gluhec razločil glasove. Instrument je tako narejen, da ga bo 20 oseb hkrati lahko uporabljalo.

Modra barva - novo zdravilo

V dunajskem kemičnem laboratoriju se je posrečilo dobiti zdravilo, katero bo ranjencu, ki je izgubil mnogo krvi, ali ki je bil zastrupljen, v kratkem času nadomestilo izgubljeni kisik v krvi. To novo zdravilo je modra barva, ki se imenuje metilen in s katero je kisik trdno zvezan. To modro vbrizgajo v kri, zaradi česar modra barva krvnim telescem odda svoj kisik ter pri tem izgubi svojo modrino. Dunajsko reševalno društvo je že začelo uporabljati to sredstvo pri prevažanju ponesrečencev, katere je bil zastrupil plin. Metilenovo modrino vbrizgajo ponesrečencu že v reševalnem vozu ter so jih na ta način že mnogo rešili.

kaznujejo. Še bolj strogo pa je seveda kaznovan tisti, kateri bi se pregrešil in vodo kradel.

Tako imajo na »srečnih otokih« ljudje svoje velike težave z vodo. Kaj bi danes pri nas storili siromaki, ki nimajo niti za kruh, ko bi morali na trgu kupovati vodo po takih cenah, kakor jo morajo plačevati »srečni otočani« na Kanarskih otokih.

Roman za mlade in stare

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

Četrti: Gospod s trdim klobukom.

Nihče ga ne pozna. Pregovor sicer pravi, da si moramo o človeku, dokler nam ne dokaže nasprotnega, misliti vse najboljše. Jaz bi vas pa resno prosil, bodite v takih stvareh nekoliko previdni. Previdnost je — zelo lepo se to sliši — varuhinja zaboja s porcelanom. Človek je dober, slišimo pogosto. No, nemara je to res. Nikakor pa ne smemo temu »dobremu človeku« vsega slepo

5 zaupati in verjeti. Zgodi se namreč kaj rado, da postane potlej — slab.

Peti: Ponica Klobuček, Emilova sestrična.

Mlada deklica na kolesu je Emilova sestrična iz Berlina. Njena mati in gospa Stolnicarjeva sta si sestrice. Ponica je prikupna deklica in se imenuje prav za prav čisto drugače. Ime Ponica Klobuček je samo njen priložnostno-saljivi vzdevek.

Šesti: Hotel na Mestnem trgu.

Mestni trg leži v Berlinu. In na tem trgu stoji, če se ne motim, hotel, v katerem se sreča mnogo oseb našega

romana, ne da bi si podale roke. A nemara stoji ta hotel tudi na Grajskem trgu. Ali celo na Cesarjevem trgu. To se pravi: jaz prav dobro vem, kje stoji! Lastnik tega hotela pa se je takoj, kakor hitro je izvedel, da pišem

knjigo o teh dogodivščinah, zglasil pri meni in me prosil, naj pravega imena tega trga ne navedem. Razumljivo je, mi je dejal, da to pač ne bi bilo nobeno priporočilo za njegov hotel, če mesto izve, da prenočujejo v njem »takšni« ljudje. To sem takoj uvidel. Nisem mu hotel škodovati.

(Nadaljevanje sledi.)

Otroci in dukati

V italijanskem mestu Spoleto je tamkajšnji župnik opazil, da se otroci igrajo z malimi, okroglimi predmeti. Stopil je bliže in videl, da so imeli v rokah od zemlje umazane novce, ki so bili — zlati. Obvestil je orožništvo. Orožniki so odšli z otroki na kraj, kjer so našli svoje igrače. Tam so dobili še večje število zlatnikov, ki izvirajo iz dobe 300 do 400 po Kristusu.

★

OPTIMIST

»Človek ne sme vsake stvari videti tako črno,« je dejal optimist. »Potruditi se moramo, da najdemo pri vsaki neprijetnosti tudi njeno svetlo stran.«

»Prosim, povejte mi, kakšno svetlo stran ima zobobol?«

Hamlet

Pri Korenčkovih so dobili fantka. Bil je zelo slaboten in neboljen. Posvetovali so se kakšno ime bi mu dali pri krstu. Zdravnik, ki je bil tudi zvrh, jih je nekaj časa molče poslušal, potem pa dejal:

»Dajte mu ime Hamlet!«

»Zakaj pa Hamlet?« so se začudili.

»Biti ali ne biti, to je tu vprašanje,« je resno odgovoril zdravnik.

Sport

Sijajna zmaga Norvežanov v skokih

Snežni metež je močno oviral tekmovanje

Štrbske Pleso, 17. febr.

Danes jutraj smo doživeli kar dvojno presenečenje: najprej smo skozi okna opazili, da dežuje, kmalu nato pa smo na hodnikih zvedeli drugo, še bolj žalostno vest: zbolel nam je vodja, boter Gnidovec.

In tako smo morali odriniti iz Polianke v 14 km oddaljeni Štrbske Pleso brez vodje Gnidovca. Današnji prevoz je bil od večerajšnjega za 100% slabši. Električne so odhajale mimo nabito polne, ne da bi se sploh ustavljale. Ni nam preostajalo drugega, kakor da se vrnemo na cesto in vzlivimo kak avtobus. Pa tudi tukaj ni bilo boljše; avtobusi so vozili mimo naštrpani, nobeden se ni ustavil. Z nami vred so čakali ob cesti še Avstrijci. Ko je nezadovoljstvo doseglo višek, je nek orožniški častnik zastavil prvi avtobus, ki se je vračal iz Štrbskega Plesa v Smokovec, ga obrnil, silačil vanj naše in avstrijske tekmovalce ter tudi sam vstopil in prebil avtobus skozi z avtomobili in avtobusi zatrpamo cesto do Štrbskega Plesa. Ni mi preostajalo drugega, kakor da sem se obnemem z Avstrijcem Hauserjem obesil na smučkah za avtobus.

Štrbske Pleso, predpoldne.

Cim višje smo se od Polianke vzpenjali, tem bolj je prehladil dež v sneg. Ko pa smo se ustavili tukaj v Štrbskem Plesu, smo mogli ugotoviti, da niti večeraj ni predvečerašnjim ni bilo tako neugodnega vremena. Brijeh hud veter in zanaša na vse strani gosto naletavajoči sneg. Neprestano prihajajo garniture električne železnice, avtobusi in avtomobili se zaustavljajo že kak kilometer pred ciljem, ker je vse zatrpano z ogromnimi množicami ljudi. Vojaki in orožniki skušajo sicer vzdrževati red, vendar ga ne zmorejo. Komaj in komaj sem se prebil skozi množice do poštnega poslopja v novinarsko sobo; kmalu sta prišla še dr. Kojčič (od (Jut. listca), Macanovič (Novosti) in Kloss (Morgenblatt). Zbrana je torej cela Jugoslavija v novinarski sobi.

Ali bo skakanje?

Ura je pol ene; še vedno ne vemo, ali bo skakanje ali ne. Baš so javili telefon in megafoni, da je začetek odložen na pol drugo uro. Končno je ura ena; ker ni odgovori, moramo odriniti skozi sneg proti skakalnici.

Okrog skakalnice

Se ter ogromna množica ljudi. Velike tribune so docela zasedene; v vetru vihrajo številne zastave, množica nestrpno pričakuje začetka.

Končno se oglasi piščal; iz megafona zadoni češkoslovaška himna; vse se postavi mirno, uniformirani salutirajo, Nemci, preriti v osprede, stegne roke, kar je po njihovem mnenju za najbolj važna stvar ob takih prilikah.

Kratka tišina, radiomikrofoni so odprti, zopet piščal, na sodniškem stolpu zamahne zastava in po naletu zdrči stolk v Čeh Philippi; čisto dobro pristane na daljavi 38; imel je srečo, da je veter baš malo ponehal; kot drugi je zdrčal čez most Fince Valonene; hudo je potegnil veter, kazalo je, da bo veter spravil Fince iz ravnotežja; toda kavelj je in ne da se kar tako; v zraku maha z rokami proti vetru, kakor da dirigira opero. V brezhladni držbi doseže 54 metrov. Vpitje, ploskanje, pa že mu sledi tretji, četrti in vsi po vrsti tako hitro, da smo komaj zapisovali daljave. Po krasnem stilu so vzbudili pozornost zopet Poljaki, med njimi posebno naš znanec Stanislaw Marusz, ki je prvi dosegel 59,50, drugi 57. Takoj je bilo slutiti, da se

bo izredno dobro plasiral. O Norvežanih ni treba posebej govoriti. Ko je kateri od teh severnjakov plaval po zraku, so na vseh straneh brneli fotoaparati. Vendar pa ti tekmovalci danes niso toliko navduševali s kakimi redkimi daljinami, kakor n. pr. v Planici, marveč bolj po kolosalnem stilu, ki je pri teh severnjakih res nekaj edinstvenega. Glede daljave je vršil zelo slabo delo snežni metež, radi katerega sploh noben skakač ni vzel polnega zaleta, marveč so se vsi začeli spuščati kakih 10 m izpod vrha.

Albin Novšak prvi zvozi, drugi pade

Na vrhu se je utrgala št. 44, Novšak. V krasnem predklonu švigne skozi naletavajoči sneg in pristane pri 41,50. Drugi je imel fant smolo; v enako odlični držbi se je pognal z mostiča, daljava bo znatno večja. Pa mu je po pristanku zavrla (slabo mazano), vrglo ga je po kakih 4 m na glavo in zakotalil se je po strmini. Škoda, kajti table so pokazale 50.

Šramelj skače v hudi burji

Imel je šte. 61. Baš ko je drčal po strmini, je zavel nasproti hud veter. V zraku mu je dvigalo sprednji del smuči in mu s tem vsakakor znatno zmanjšalo daljavo. Kljub vsemu je v krasnem predklonu dosegel 40,50. Opaziti je bilo, da je imel slabo mazano. To je potrdilo tudi dejstvo, da je takoj po prvem skoku premazal smuče s parafinom.

Pri njegovem drugem skoku je bil pravi vihar. Na vrhu skakalnice so se držali, da jih veter ni podrli. Ko je zdrčal z mostja, je kar valovil po zraku; pa kljub temu bi se srečno pristal, da mu ne bi — kakor je bilo opaziti — pri doskoku zavrla; parkrat je zanihal naprej in nazaj, nakar je hudo zapršlo in ko se je Šramelj pobral, je šepal. Upamo pa, da se vsaj ni poškodoval, če je moral vetru in mažam že žrtvovati svoj drugi skok.

Tudi Palme radi vetra pri drugem skoku pade

Sredi med Čehi in Avstrijci je bil pomešan Palme a šte. 93. — Bilo je opaziti, da ima slabo mazano, kajti po zaletu mu ni šlo baš prehudo. Imelo je to seveda tudi posledice pri daljini; kajti dosegel je le 39,50 f. in v krasni držbi. Takoj po prvem skoku je premazal s parafinom.

Pri drugem skoku je bil zopet hud veter, ki je vrgel tudi Palmetovega prednika Avstrijca Hauserja. Palmetu je povrh bledelo še sneg v oči; veter mu je razširil smuči in padeč je bil neizguben.

Tako so naši tekmovalci samo radi hudega vetra sorazmerno slabo odrezali. Vendar pa moramo upoštevati, da je radi viharja odstopilo zelo veliko število tekmovalcev in je od 104 prijavljenih nastopilo le 68. Nikjer drugje bi se tekme pod takimi pogoji ne vršile; tukaj pa so jih radi težkoč, ki bi bile v zvezi s preložitvijo, morali izvesti.

REZULTATI SKOKOV

1. Rund Birger, Norveška, 231,7 točk (58 in 55,5 m); 2. Andersen, Norveška, 228,9 točk (59,5 in 55,6 m); 3. Anderson Alf, Norveška, 225,9 točk (59,5 in 52 m); 4. Marusz Sł., Poljska, 225,5 točk (59 in 57 m); 5. Gundersen Th., Norveška, 220,6 točk (55 in 56 m); 6. Johanson Six, Švedska, 220,1 točk (55,5 in 52 m); 7. Wikén O., Švedska, 216,2 točk (53 in 55,5 m); 8. Melne, Nemčija, 215,8 točk (55 in 52,5 m); 9. Hoffmann O., Norveška, 216,1 točk (50,5 in 54 m); 10. Achenwald Fr., Avstrija, 213,9 točk (51 in 52,5 m); 11. Novšak Albin, Jugoslavija, 127,1 točk (41,5 in 30 m); 12. Palme Franc, Jugoslavija, 121 točk (39,5 in 44,5 m); 13. Šramelj Bogo, Jugoslavija, 112 točk (40,5 in 49 m).

Kaj nas uči Garmisch-Partenkirchen

Namen letošnjih nemških državnih prvenstev v zimskih sportih je bil predvsem ta, da se preiskujejo na eni strani olimpijske naprave ter tereni, na katerih se bo odigrala prihodnja zimska olimpijada, na drugi strani pa so hoteli Nemci videti, kako so drugi pripravljali in kaj jim je treba napraviti, da se bodo čim bolj odrezali v tej, doslej najtežji olimpijski borbi. Zato so povabili vse narode, ki v zimskem sportu kaj pomenijo, torej najnevarnejše tekmece za prva mesta na IV. zimskih igrah. In najboljši so se dejansko tudi zbrali v dneh nemških prvenstev v Garmisch-Partenkirchenu, tako, da je bila to pravcata olimpijada v manjšem obsegu.

Pa ne samo za Nemce, ki so prireditelji prihodnjih olimpijskih iger, temveč za vse sodelujoče so bile te tekme izredne važnosti; kajti zimska olimpijada je takorekoč pred durmi in oni, ki hoče doseči kak uspeh na takih svetovnih tekmah, mora poleg najtemeljnejše priprave tudi nasprotnika dobro poznati, ker le na ta način more in sme upati na dober uspeh. Tega se poleg Nemcev v polni meri zavedajo severni narodi, Norvežani in Finci, ki so prišli močno oboroženi na tekme. Pri tehki na dolge proge je bilo malce presenečenje; kajti Finci, na katere se je splošno računalo, da bodo zmagali na 50 km, so zmagali na 18 km in Norvežani, katerim so splošno pripisovali zmago na 18 km, so le-to iztrgali Finci. Toda zgodilo se je še nekaj drugega, česar ni nihče pričakoval: Norvežani so zmagali tudi v alpski kombinaciji v smuku in slalomu, kjer dominirajo, oziroma so dominirali Srednjeevropskeji. Res je sicer, da Avstrijci niso bili zbrani in je tudi vprašanje, kako bi bilo, če bi bili zbrani. Vsekakor pa je gotovo, da so si v tej disciplini severni narodi pridobili že toliko izkušenj, da bodo prihodnje leto briljirali tudi v alpski kombinaciji.

Še večje presenečenje pa so pripravili mednarodnemu svetu Italijani. Nikogar, razen Italijanov, ni bilo, ki bi vnaprej računali na tako dober uspeh, kakor so ga ravno oni dosegli. To je uspeh njihovega sistematičnega dela v sportu in od podpor, ki jih dobiva italijanski sport od države, ter ne nazadnje od prvostanitv in inozemskih trenerjev, ki jih imajo italijanske sportne organizacije za pripravo svojih sportnikov za prihodnje olimpijske igre. Na ta način se morajo dosegati uspehi in je pot, ki jo ubira italijanski sport, popolnoma pravilna, za kar so nam najboljši dokaz njihovi uspehi. In končno se moramo dotakniti tudi našega

sporta in se vprašati, zakaj pri nas ne moremo nikamor naprej. Človeku je težko, če gleda naš sport, in še težje mu je, če gleda to v inozemskih mednarodnih tekmah, katerih se ne udeležimo, če se jih pa udeležimo, pa igrano prav klavirno vlogo. Najtragičnejše pri celi stvari pa je to, če pomislimo, da imamo v naši državi tako živahno mladino, kakor malo kje na svetu, in tako sposobno in talentirano za sport, kakor v matokateri drugi državi. To ni nikak fantazija, ampak golo dejstvo, kar so nam že opetovano dokazali oni maloštevilni sportniki in to celo s sredstvi, pri katerih v drugih državah niti sporta ne bi mogli gojiti, kaj šele, da bi šli na mednarodne tekme ter tam morda celo dosegali kak uspeh. Koliko je pri nas skritih talentov, katerih nihče ne išče in tudi nikomur na misel ne pride, da bi jih poiskal. In še za to, katere imamo, se vse premalo brigamo in jih ne pošiljamo na mednarodne tekme. Tako so mi n. pr. Čehi, ki so prišli s Pokljuko in ki so videli tam našega Pračka, Znidarja, Heimeca, in jih potem primerjali z onimi v Garmisch-Partenkirchenu, izjavljali, da bi se naši prav dobro plasirali v tej hudi mednarodni konkurenci. Pa ne samo to: naši fantje bi preizkusili terene in proge za smuk in slalom, saj je znano, da imajo v Garmisch-Partenkirchenu Nemci stalno progo za smuk in na tej progi se bo vršila prihodnje leto olimpijska borba v tej alpski disciplini. In edino smuk in slalom sta disciplini, v katerih smemo vsaj malo računati na uspeh na prihodnji zimski olimpijadi.

Da bi bili Jugoslavlani manj sposobni za sport kakor drugi narodi, je samo domišljija gotovih ljudi, ki sport malo poznajo. Jaz si upam nasprotno trdit: zelo sposobna je naša mladina in tudi zelo talentirana za sport, samo nikogar ni, ki bi jo zbral in treniral pod strokovnim nadzorstvom. Prav v vseh panogah sporta bi mogli biti na mednarodni višini, ako bi vladale v našem sportu zdrave razmere. Ako imamo svetovne pravke v telovadbi, bi jih mogli imeti tudi v drugih sportnih panogah. Samo sportno politiko iz sportnih vrst ter onega idealnega in pozitivnega dela v sportne organizacije in pravilnega razumevanja za sport od merodajnih činiteljev, pa bomo kmalu beležili tudi na sportnem polju one uspehe, ki jih naša država potrebuje in ki jih naši sportniki po svojih sposobnostih zaslužijo.

L. K-er.

Podzemne tekme v smuku za prvenstvo MZSP bo do 24. februarja s startom na Pločah in s ciljem pri Narkusevi koči. Tekma prične ob 9 po pravilih JZSZ. Prijavljani 5 Din. Prvi trije bodo nagrajeni.

Slalom tekma pri Celjski koči za prvenstvo dravske banovine. Dne 17. februarja so bile pri Celjski koči slalom tekme za prvenstvo dravske banovine, pri katerih so se najboljši tekmovalci plasirali takole: 1. Lettner, SK Rapid 1:41,1; 2. Skoberne Fric, Smk Oslje 1:42,4;

Gospodarstvo

Stanje Narodne banke

Najnovejši izkaz o stanju Narodne banke z dne 15. februarja kaže sledeče podatke (vse v milij. Din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 8. februar):

Aktivna: zlato v blagajnah 1.114,7 (+ 6,7), zlato v inozemstvu 142,2 (—435), valute 0,2 (+ 0,9), devize 53,0 (+ 9,17), skupno, podlaga 1.310,1 (+ 11,5), devize izven podlage 131,3 (+ 2,94), kovani denar 255,56 (+ 26,1), posojila: menična 1.544,66 (—10,46), na vredn. papirje 258,2 (— 0,8), prejšnji predjudni državi 1.687,65 (+ 0,8), razna aktiva 303,6 (+ 9,7).

Pasiva: bankovci v obtoku 4.313,1 (+ 1,54), drž. terjatve 3,5 (— 2,0), žirovni računi 553,7 (—50,3), razni računi 690,75 (+ 12,04), skupno obveznosti po vidu 1.247,9 (—40,1), obveznosti z rokom 271,95 (+ 40,9), razna pasiva 233,94 (+ 28,3).

Sanacija Jugoslov. Združene banke

Na prošnjo Jugoslovanske združene banke z dne 3. marca 1934, v soglasju z ministrskim svetom dne 1. febr., je trgovski minister g. dr. Vrbanč dovolil te sanacije.

1. Odobri se ji izvedba sanacije po stanju bilance za 31. dec. 1934, ki se bo ugotovilo na temelju prečiščenih bilance za 31. dec. 1933 in izprememb, ki sledijo iz poslovanja v letu 1934, vendar s tem, da se dolgovanja zavoda v inozemski valuti, ki se vnesejo v posebni rezervni fond, imajo v bilanci preračunati v dinarje po uradnem tečaju Narodne banke prištevši 28,5% prima na dan 31. decembra 1934.

V svrhu sanacije se odobrava odpis delniške glavnice z 90% od 185,0 na 18,5 milij. Din in da se mora od terjatev vlagateljev in upnikov, kolikor niso izvzeta od pretvarjanja, 40% pretvori v prvenstvene delnice in v posebni rezervni fond, tako da se procentualno od vseh terjatev porabi 41,5 milij. Din za prioriteto glavnice, ostanek pa se vnesi v posebni rezervni fond, ki bo po stanju, ki sledi iz bilance za 31. dec. 1934, znašal okoli 53,5 milij. Din. Ta posebni rezervni fond se mora v aktivni pokriti z izločenimi dubiozami po izvršenih definitivnih odpisih s proceno v istem znesku, katero bo imel posebni rezervni fond.

Domachi upnikom, fizičnim osebam, ki imajo terjatve na vložni knjižnici ali v tekočem računu ali več njih do vsote 250.000 Din, pristoji pravica, da v smislu dovoljene sanacije pripadli jim del posebnega rezervnega fonda pretvorijo v celoti ali delno v prvenstvene delnice, če to pravico izvrše s pisмено izjavo, naslovljeno na komisarja ministrstva in trgovine pri zavodu, ki ima pripasti inozemskim velikim upnikom s terjatvami nad 10 milij. Din. Razdelitev tudi teh prvenstvenih delnic se ima izvršiti po čl. 31. uredbi o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov.

2. Banki se dovoli odlog plačil na 6 let.

3. Obrestna mera za stare hranilne vloge in vloge v tekočem računu znaša 4% brutto na leto, za terjatve, ki ne presegajo 50.000 Din in 3% brutto letno za terjatve, ki znašajo več kot 50.000 Din poenaki s 1. januarjem 1935.

4. Končno se ji odobri finančne olajšave po čl. 15 uredbi.

Italijanski kliringi

Doslej je Italija sklenila kliringne pogodbe s 6 državami, med njimi tudi z našo državo. Po stanju z dne 31. januarja, odn. 1. februarja so znašala dobroimetja Italijanskih izvoznikov v kliringu z Jugoslavijo 21,0 milij. lir, z Nemčijo 147,3, Madjarsko 95,5, Turčijo 54,7, Romunijo 168,4 in Bolgarijo 33,7 milij. lir. Od teh dobroimetij so plačali že dolžniki, pa zneskov ni bilo mogoče transferirati v lire: Nemčija 50,0, Madjarska 7,9, Turčija 24,9, Romunija 89,0 in Bolgarija 1,2 milij. lir. V prometu z Jugoslavijo je znašal ta znesek 21,1 milij. lir ter se je nanašal samo na tranzit, kjer pa se ne plačuje blago s kliringom. Nadalje so znašale obveznosti italijanskih izvoznikov: Nemčija 443,9, Jugoslavija 32,0, Madjarska 4,6, Turčija 4,3, Romunija 13,3 in Bolgarija 1,9 milij. lir.

Zaposlitev v naši državi

Od Osrednjega urada za zavarovanje delavcev smo prejeli statistiko zavarovancev v mesecu decembru 1934. Iz te statistike je razvidno, da je znašalo ta mesec število zaposlenih delavcev v vsej državi 547.156, kar pomeni v primeri z mesecem novembrom sezonsko zmanjšanje zaposlenosti za 17.118 članov, dočim se je v primeri z decembrom leta 1933 število zaposlenih povečalo za 34.082 ali 6,7%. V primeri z decembrom 1933 izkazujejo v decembru 1934 večji dvig: OUZD v Belgradu s 4.415, v Sarajevu s 3.874, Ljubljani 3.529, Zagrebu 3.251 in Tuzli 3.116. V odstotkih pa je prirastek največji v Tuzli s 27,56, Sarajevu s 16,89, Banjaluki 14,2%, Somboru 13,9% in Sušaku 12,71%. Zmanjšanja izkazujejo edino OUZD v Dubrovniku s 646 (3,97%) in OUZD v Subotici s 149 manj zaposlenimi. Med zasebnodruštvenimi blagajnam izkazuje Trg. boln. in podporno društvo v Ljubljani povečanje članov od decembra 1933 na december 1934 za 577, relativno pa je večji prirastek pri Trgovski omladini v Belgradu, kjer znaša 11,2%.

Povprečna zavarovana mezda je znašala v decembru 21,81, v novembru 1934 21,93, v decembru 1933 22,67 Din. Skupni zavarovani zaslužek delavstva je znašal v decembru 1934 298,37 milij. Din, novembra 309,37 milij. Din in decembra 1933 291,08 milij. Din.

3. Voller, Smk Maribor 1:45,2. Pri izbiri za prvenstvo MZSP so se plasirali: 1. Lettner, 2. Skoberne, 3. Voller.

Slalom klub št. 1. Tehnični odsek. Drevi ob 13,20 v klubovom lokalni sestanku vseh tekmovalcev. — Tuzli: 1. Drevi ob 20 slega napravnega odbora v klub. lokalni.

GZSP na Jesenicah priredi 24. februarja na Rodci nad Jesenicami prvenstvo podzemno tekmovalstva v alpski kombinaciji (smuk in slalom). Start ob 9. Tekmuje se po pravilih JZSZ. Zrebanje bo v petek ob 20 na Jesenicah (restavracija k. Lognja).

Medklubski stafetna tekma (Hirškrat s km) 17. februarja v Mosttrani. Startlo je šest štafet. Določeni sodelovali: 1. Smk Mosttrana 2:41,40, 2. Smk Ljubljana 2:56,40, 3. SK Ilirija 2:57,05. Popoldne je bila skakalna tekma. Rezultati: 1. Pribošek Franc, SK Ilirija, 144,4 t. 2. Legat Srečko, Smk Mosttrana 129,1 t. 3. Rabic Miha, Smk Mosttrana 115,6 t. — Mladinski razred: 1. Penko Stane 138,2 t. 2. Polja Janez 129,3 t. 3. Kočič Jozef 126,6 t. vsi Smk Mosttrana.

Drugi table-tenis turnir SK Reke bo 24. februarja na Vlti. Tekmuje se v singlu: gospodov, dam, juniorjev in članov Reke, v dublu gospodov, mixed-dublu in handicapu. Prijavitelj se je do 21. februarja do 10 na: Lj. Dore, Ljubljana, Rožna dolina, Cesta IX.

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 5.561,9 (— 38,4), podlaga s primom 1.683,47 (+ 14,8), od tega samo zlato v blagajnah 1.432,4 (+ 8,5) milij. Din, odstotek kritja 30,27 (29,80), od tega samo z zlatom v blagajnah 25,75 (26,42)%.

Iz pričujočega izkaza je razvidna zopetna okrepitev podlage, v podlagi sami pa se je zmanjšala količina zlata v inozemstvu. Posojila, ki so do slej od 15. januarja dalje naraščala, so v tem izkazu padla, zlasti eskontna.

Med pasivi je omeniti običajno zmanjšanje žirovni računov, ki so bili večinoma spremenjeni v blagajniške zapise banke, ki so narasli za približno isto vsoto, kot so se zmanjšali žirovni računi.

Odstotek skupnega kritja se je radi povečanja podlage in zmanjšanja obveznosti, katere je treba kriti, povečal.

Povišanje davčno osnove in povišanje občinskih doklad

Z ozirom na novi predlog ljubljanskega proračuna, ki predvideva povišanje občinskih doklad na neposredne davke od 50 na 60%, nadalje povečanje gostišnine za 10, povišanje kanalske pristojbine za 1% in povišanje nekaterih trošarin, je poslalo Združenje trgovcev v Ljubljani mestnemu poglavarstvu spomenico, v kateri navaja pomisleke trgovskih krogov proti povišanju davčnih bremen. Zlasti bo običajno povišanje doklade na neposredne davke, ker se je izredno povišala že osnova. Ta je znašala leta 1934. (v oklepajih po navajamo podatke za 1933): osnovna pridobina 6.240,143 (3.756.870) Din, dopolnil. davek 3.707,222 (1.852.660) Din, zgradarina stare hiše osnovna zgradarina 6.086.402 (5.909.167) Din, dopolnilni davek 3.207,222 (3.261.821) Din in nove hiše 6% 1.467.784 (1.519.739) Din, 12% 825.499 (842.642) Din.

★

Uvoz naše pšenice v ČSR. Po uradni češkoslovaški statistiki je bilo uvoženih v januarju 1935 iz naše države v ČSR 549 vagonov pšenice (decembra 1934 pa 4181 vagonov) od skupne količine 6000 vagonov. Nadalje je bilo uvoženih v januarju 1935 632 vagonov koruze od celokupne količine 1240 vagonov.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Drea Valentina, trgovca pri Sv. Trojici v Slov. goricah, narok za sklepanje poravnave 23. marca, oglašiti se je do 18. marca. Dolžnik nudi 80 odstotkov kvote.

Eskontna banka, Belgrad. Pri glavnici 10 milij. Din so znašale vloge 13,4 (13,2), upniki pa (med njimi znaten reeskont) 36,8 (34,8) milij., izguba 0,8 (0,6), skupno 12 milij. Din.

Povečanje brezposelnosti v Italiji. Po uradnih podatkih je bilo v Italiji dne 31. jan. letos 1.011.711 brezposelnih. V teku meseca januarja se je število nezaposlenih povečalo za 51.006.

Borza

Dne 19. februarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curaha, Pariza in Prage. Popustili so pa Amsterdam, Bruselj, London, Newyork in Trst.

V zasebnem kliringu je ostal avstrijski šiling na naših borzah neizpremenjen ter je notiral 8,20 do 8,30. Grški boni so notirali v Zagrebu 29,35 do 30,05, v Belgradu pa 30 blago. Angleški funt se je na zagrebški borzi učvrstil na 222,90—224,50, v Belgradu pa je popustil na 222,70—224,90. Španska pezeta v Zagrebu 5,40 blago, v Belgradu 5,45 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2967,87—2982,47, Berlin 1756,08—1769,95, Bruselj 1024,50—1029,68, Curiah 1421,01—1428,08, London 213,07—215,13, Newyork 4334,06—4370,37, Pariz 289,60—291,03, Praga 183,24—184,52, Trst 371,40—374,48.

Promet na zagrebški borzi 31.500 Din. Curiah, Belgrad 7,92, Pariz 20,38, London 15,02, Newyork 307,375, Bruselj 72,10, Milan 26,19, Madrid 42,25, Amsterdam 208,85, Berlin 128,75, Dunaj 57,10, Stockholm 77,50, Oslo 75,50, Kopenhagen 67,05, Praga 12,915, Varšava 58,325, Atene 2,91, Carigrad 2,47, Bukaresta 3,05, Helsingfors 6,63, Buenos-Aires 0,7925.

Vrednostni papirji

Tendence je bila slaba in so tečaji popustili. Tudi promet je oslabil in je znašal na zagrebški borzi: vojna škoda 1500 kom., ter 8% Bler. pos. 2000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 74—76, agrarji 46—47, vojna škoda 377—378 (377, 379), 3. 378—380 (375, 379), 4. 5. 378—380, 6. 378—380 (378, 379), 6% begl. obv. 66 bl., 8% Bler. pos. 75—77 (75), 7% pos. DHB 70—71. — Delnice: Narodna banka 5300 den., Priv. agr. banka 250—260 (258), Osj. sladk. tov. 150 den., Trboveljska 122—125.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 74 den., vojna škoda 377—378 (377, 379), 3. 378—380 (375, 379), 4. 5. 378—380, 6. 378—380 (378, 379), 6% begl. obv. 66 bl., 8% Bler. pos. 75—77 (75), 7% pos. DHB 70—71. — Delnice: Narodna banka 5300 den., Priv. agr. banka 250—260 (258), Osj. sladk. tov. 150 den., Trboveljska 122—125.

Belgrad. Drž. papirji: 7% invest. pos. 75,50—76,50, agrarji 47—48 (48, 47,50), vojna škoda 378—379 (380, 377), 3. 379—380 (381, 379), 6% begl. obv. 66—66,50 (66,50, 66), 8% Bler. pos. 75 bl., 7% Bler. pos. 66—66,50, 7% pos. DHB 72 bl. — Delnice: Narodna banka 5350—5450, Priv. agr. banka 258—260 (261).

Žitni trg

Ljubljana. (Franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.) Pšenica bač. 79 kg 2% 135—138, ban. 78 kg 2% 132—133, koruza prekomerno suha s kvalitetno garancijo bač. 77,50—80, ban. 75—76, bela prekomerno suha 95—96, oves bač. 105—110, moka niča bač. ban. 215—235, št. 2 bač. 200—230, št. 5 180—200, otrobi debeli 106—110.

NARODNO GLEDALIŠČE

DRAMA — Začetek ob 20

Sreda, 19. februarja: *Stuga dveh gospodov*. Red Sreda.
Četrtek, 20. februarja: *Posrček*. Red Četrtek.
Petek, 22. februarja: *Zaprtje*.

OPERA — Začetek ob 20

Sreda, 20. februarja: *Hoffmannove pripovedke*. Gostovanje Erika Družovčeve. Red A.
Četrtek, 21. februarja: *Zaprtje*.
Petek, 22. februarja ob 18: *Dorica pleše*. Dijaška predstava po zlatih cenah od 3 do 15 Din. Izven.
Sobota, 23. februarja: *Ples v Savoyi*. Gostovanje gospe Erike Družovčeve. Izven.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 20. februarja: *Pijavica s Montmartre*. Gostovanje Erike Družovčeve. Red A.
Četrtek, 21. februarja: *Veseli kmetič*. Red D.
Petek, 22. februarja: *Zaprtje*.
Sobota, 23. februarja: *Pester večer Smrkoljane, Jelačina in Vondraška*. Red B.

Naznanila

Ljubljana

1. Trnovski oder prireditelj v ciklus svojih prosvetno-dramatskih večerov drevi ob 20. Cankarjev večer. Ker je zaporednost teh večerov sistematično urejena in vsebinsko zahtevna, imajo vsi svoj globok smoter, da spoznavamo posameznike, pa tudi njih skupnostno vso. Zato naj teh večerov niti ne zamujajo. Zlasti pa je važen novostni večer, ki je posvečen Ivanu Cankarju — geniju slovenske besede in misli. Program izpolnjujejo recitalije, zbor in govor. Pobjrlo se prostovoljni prispevki za kritje nujnih stroškov.

1. Drevi ob 18.30 bo v filharmonični dvorani druga javna predstava gojenev državnega konservatorija. Ravateljstvo vabi starše gojenev in vse one, ki se zanimajo za glasbeni pouk, na to predstavo. Vstop je dovoljen proti nakupu sporeda, ki stane 2 Din.

1. O sajenju in oskrbovanju sadnega drevja na domačem vrhu bo predaval sadlarski referent Anton Flego drevi ob 19 v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi pod okriljem podružnice »Sadlarskega in vrtnarskega društva«. Vstopnine ni.

1. V kraljevstvu flore je naslov sklopičnemu predavanju, ki ga bo imel na jutranjem prosvetnem večeru Salezianskega mladinskega doma na Kodeljevem g. profesor Pengov.

1. Drugi intimni koncert v letošnjem letu bo v petek, dne 22. februarja ter je posvečen spominu velikemu skladatelju Hindu. Intimni koncert bo v Hubalovi dvorani poslojla Glasbene Matice v Vagovi ulici. Začetek točno ob 20.

1. Drusko likovnih umetnikov vabi Slane in prijatelje na občni zbor, ki bo v soboto, 23. februarja ob 20 v restavraciji Zvezdi.

1. Kino Kodeljevo. Drevi ob 20 »Srečno pote« (Magda Schneider, Maja Hansen, Adela Sandrock) in pet zanimivih kratkih filmov. Cene znane Din 2.50, 3.50 in 4.50.

1. Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa cesta 41; mr. Trnkova ded., Mostni trg 4, in mr. Ustar, Sečemburgova ulica 7.

Celje

1. Občni zbor SK Jugoslavije bo drevi ob 20 v Domu klubova soba. Za člane je obvezna obvezna, vabljeni so pa tudi klubovi prijatelji.

1. Predavanje o akademskih smučarskih prenosnih tekah v St. Moritzu. Drevi ob 20 bo predaval g. Branko Miklenič, vodja jugoslovanske akademске ekipe na svetovnih akademskih smučarskih prenosnih tekah v St. Moritzu o svojih vtisih.

1. Deseti brati na odru Ljudske posojilnice. Celjski Studio vrhovi v nedeljo, 24. februarja ob 16 v veliki dvorani Ljudske posojilnice narodno igro »Deseti brati« in Redni občni zbor Društva odvetniških in notar-skih uradnikov v Celju bo v nedeljo, 24. februarja ob 9 dopoldne v hotelu »Evropa«.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Sreda, 20. februarja: Kaj mi nua planina (plo-še) 12.50 Poročila 13.00 Čas, Ples raznih narodov na plošah 18.00 Ploš e po željah 18.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) 19.00 Med brati Sokoli v Južni Srbiji (Marjan Tratar) 19.30 Čas, Jedilni list, program za četrtek 19.30 Nae ura: dr. Ivan Tavtar (dr. I. Slodnjak), prenos v Zagreb in Belgrad 20.00 Prenos opere iz Ljubljane; v odmoru: Čas in poročila.

Drugi programi:

SREDA, 20. februarja: Belgrad: 20.00 Ljubljana — Zagreb: 20.00 Ljubljana — Dunaj: 17.30 Kone. del Lorenza Wenzla 19.30 Oratorij »Veliki kolesar«, Reutter 22.00 Rad. orkester 23.45 Vol. godba — Budimpešta: 18.40 Madjarske pesni 19.30 Igra 22.10 Jazz 22.50 Operni ork. — Milan-Trst: 17.05 Kone. Bellinjev del 30.45 Opereta — Rim-Bari: 17.05 Bellinjev koncert 21.00 Prenos iz opere — Praga: 19.25 Zah. glasba 20.45 Schubertove pesni 21.30 Kom. simfonija, Schönberg — Brno: 21.10 Kom. gl. in petje — Varšava: 19.30 Pesmi le gora 20.50 Svečan koncert za 150 letnico rojstva Chopina 22.40 Plesna gl. — Berlin: 18.30 Dom. glasba 20.45 Ploš e po željah — Königsberg: 19.00 Koncert del R. Wetzla 21.00 Pester večer — Hamburg: 19.00 Strausova dela 20.45 Stara in nova orkestra 21.00 Tat lesa, kom. opera, Mar-schner — Bratislava: 19.00 Vesele ploš e 20.40 Igra 21.30 Alpska franc. glasba — Lipska: 19.00 Vesele večer, koncert 21.10 Franc. simf. gl. — Köln: 21.30 Chopinov koncert — Frankfurt: 19.00 Lpška 21.30 Chopinov koncert — Stuttgart: 19.15 Moderna ples. glasba 20.45 Ljudska ura — Monakovo: 19.00 Lpška 20.45 Rad. orglje 21.00 Igra s petjem — Zürich: 19.30 Kmečki praznik 21.00 Stara gl. — Strasbourg: 21.45 Opereta.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženilovanjski oglesi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglesi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm visoka pletna vrstica po Din 250. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert. —
Nova fina godba. (b)

Službe iščejo

Abiturijentka
srednje šole išče službo
v pisarni ali k otrokom.
Ceni. ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Vestna
1935-1765«. a)

Službodobne

Hlapec
zanesljiv, priden, vaje
konj, dobi stalno službo.
Ponudbe na: Jakob Me-
telko, Ljubljana, Langu-
sova 5. (b)

Služkinjo

starejšo, samostojno in
zanesljivo, ki ima potr-
pljenje z otroci iščem s 1.
marcem. Plača 250 Din,
začetna plača 200 Din.
Naslov: Učitelj Hudales,
Smartno ob Paki. (b)

Pekovski pomočnik

srednje starosti, prva
moč, zmogel vsega pek-
ovskega dela, trezen in
pošten, se sprejme v stal-
no službo k parni pek-
arni. Ponudbe na upra-
vo »Slov.« pod zn. »Prva
moč« št. 1748. (b)

Kúpimo

Srebrne krone

stare zlato in srebro ku-
pimo RAFINERIJA DRA-
GIH KOVIN, Ljubljana,
Hirska ulica 36, vhod z
Vidovdanske ceste pri
čistični Možina.

Opozorilo

Gospod Franjo Breznik ni več naš za-
stopnik in potnik in torej nima več pravice spre-
jemati za nas naročila ali sprejemati in potrjeva-
ti denar.

Tovarna hranil in pražarna »Adria«
L. & M. Krebelj, d. z. o. z.,
Glince - Ljubljana.

Pouk

Mladič

priden, pošten, nepokvar-
jen, želi pouka kje za
organizista. Ima že nekaj
prakse. — Naslov pove
uprava »Slovenca« pod
št. 1739. (u)

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje
Slovenska banka Ljub-
ljana Krekov trg 10

Posredujem

denar na
hranilne knjižice
vseh denarnih zavodov.
Rudolf Zore, Ljubljana,
Gledališka ulica 12. (d)
Telefon 38-10

Hranilne knjižice

kupujemo, prodajamo ter
izposojamo posojila na
iste najhitreje in najsolid-
neje. — Poslovni zavod
d. d. Zagreb, Praška ul.
št. 6-11. Tel. int. 38-38. d

Hranilne knjižice

štajerskih zavodov - kup-
pim. Plačilo takoj. — Po-
nudbe upravi »Slov.« pod
»Resen kupec 1935« 1615.

Vlogo

Obrtne banke, Ljubljana
za 100.000 in 55.000 Din
prodamo Poslovni zavod
d. d., Zagreb, Praška ul.
br. 6-11. Tel. int. 38-38. d

SLOVENEČ

ČE KUPUJEŠ
•
ČE PRODAJAŠ
•
ČE KAJ IŠČEŠ
•
OGLAŠAJ V

SLOVENCU

USPEH

JE ZAGOTOVLJEN

Neveste

gospodinje - obrtniki
ne zamudite ugodne pri-
like. Zaradi izpraznitve
zaloge odprodajam iz
skladišča razno kuhinjs-
ko posodo, orodje itd. —
po znatno znižanih cenah
Stanko Florjančič, želez-
nina, Resljeva cesta št. 3
(poleg Zmajskega mostu).
Vhod skozi dvorišče. V
račun vzamem tudi hra-
nilne knjižice Kmetске in
Ljudske posojilnice Ljub-
ljanske. (l)

Semenski krompir

»ONEIDA«
gorenjski, priznani
najboljši, ter roza
krompir

»ROŽNIK«

dobavlja solidno in točno
KMETIJSKA
OKRAJNA ZADRUGA
V KRANJU

Sveže najfinišje norveško

ribje olje

iz lekarne
dr. G. Piccolija v Ljubljani
se priporoča bledim in
slabotnim osebam

VINA

dolenjska, štaterska in
sploh vseh vrst kupite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.

Drobilec

v dobrem stanju, za ka-
menje in mlin — ugodno
naprodaj. Naslov v upra-
vi »Slovenca« št. 1419. (l)

Glasba

PRESELELI SMO SE!
iz Tavčarjeve ulice 3 v
pasajo nebotičnika
ELEKTROTON o. z. o. z.
plošča - gramofone
izposojamo, same-
njavamo, prodaj-
amo in kupujemo

Klavirji!

Planini!

Kupujte na obroke

od Din 400.—

prve svetovne fabrikate:
Bösendorfer, Steinway,
Förster, Petrol, Hösl,
Stigl original, ki so
nesporno najboljši!

(Lahka precizna mehani-
ka.) Prodaja jih iskrično
le sodni izvedenec in bivši
učitelj Glasbene Matice

Allonz Breznik

Aleksandrova cesta 7.

Velikanska zaloge vseh gla-
sbenih instrumentov in stran

Obrt

Posteljne vložke

sprejema v popravilo po

zmerni ceni A. Andlovic,

Komenskega 34. Ljub-

ljana.

Gumbe

na perilo, kostume, plašče, suknje, obleke itd.

D. M. C. in C. M. S.

predmete kakor prejeto za vosenje v štrnah in
klopih, Monline, trakove, čipke, vesenine, suka-
ne, lastiko, svilo kronsko, Primor, Gulliver, Adler,
Semperbene, damsko perilo, kravate, ovrtačke.

Dišeče mlo

dobro čistilo Kalodent, Odol, Klorodont, prašek,
ščetke, vazelina za roke.

Nogavice

damске, moške, otroške in rokavice v veliki izbiri
nudi po najnižjih cenah

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA

Pred šoliho 15.

Na debele! Ogled brezobzezen. Na drobno!

Mesto bolniškega duhovnika

V državni bolnišnici za duševne bolezni na Stu-
dencu se razpisuje mesto honorarnega bolniškega
duhovnika z mesečnim honorarjem 1200 Din in
stanovanjem ter hrano po režijski ceni. Prošnje,
naslovljene na kr. bansko upravo, je predložiti pri
upravi bolnišnice za duševne bolezni v Ljubljani,
Poljanski nasip 52, najkasneje do 5. marca t. l.

Uprava bolnišnice za duševne bolezni,
Ljubljana - Studenec.

Pošljite naročnino!

Razpis

Občina Predoslje, srez Kranj, razpisuje pra-
gmatično mesto

občinskega delovodje

Solska izobrazba: 8 razredov srednje šole s
maturato ali njej enake strokovne šole. Varščina po
dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje, opremljene
z listinami po čl. 7. in 8. uredbе o občinskih usluž-
bencih, je vložiti tekom enega meseca po objavi
tega razpisa pri tej občini.

Občina Predoslje, dne 18. februarja 1935.

Zahvala

Za vedno nas je zapustila naša nad
vse ljubljena mamica, stara mati, teta in
svakinja, gospa

TEREZIJA ŠTURM

ROJ. VRHOVŠEK

dne 18. t. m. po kratki bolezni, pre-
videna s tolažili svete vere.

Pogreb nepozabne mamice bo v sredo
ob 10 od hiše žalosti na farno pokopališče.

Slovenska Bistrica - Maribor - Wien -
New York, dne 18. svečana 1935.

Rado in Tone, sinova, Marija, Julka in
Anica, hčerke — in ostalo sorodstvo.

Zahvala

Za izraze iskrenega sočutja ob bridki
izgubi naše nepozabne mame in soproge,
gospe

Josipine Kos

se tem potom vsem najiskrenejše zahva-
ljujem. Posebno se zahvaljujem vsem
darovalcem cvetja in vencev, vsem so-
rodnikom, prijateljem in znancem, ki so
pokojnico spremili na njeni zadnji poti.

Maša zadušnica bo v petek 22. febru-
arja 1935 ob 7 v frančiškanski cerkvi.

Ljubljana, dne 20. februarja 1935.

Fran Kos s sinom Albertom.

Björnstjerne Björnson:

Deklica s Prisoj

Zeninov oče, ki je sedel za mizo, je kadil iz lon-
čene pipe in pil pivo, je spregovoril:

»No, Aslak, povej nam, kako zgodbo. Če boš zgodbo
pripovedoval, pač ne boš mogel nikogar razžaliti.«

»Ali je še kaj takih, ki me prosijo?« je vprašal
Aslak ter sedel na nizek stol, precej stran od mize,
za katero so sedeli drugi.

»Da,« je rekel Zenin, »tudi jaz te prosim.«

»Ali je še kaj takih, ki me tako prosijo, kakor me
je ta?« je vpraševal Aslak.

»Najbrž,« je spregovorila mlada ženska, ki je se-
dela na stranski klopi, sedaj pa je pristopila in Aslaku
ponudila kozarec vina.

Bila je nevasta, ženska pri kakih dvajsetih letih,
svetlo-plavih las, a nekoliko shujšana, z velikimi očmi
in z ostro zarezo okrog usten. »Meni ugajajo zgodbe,
katere ti pripoveduješ,« je pristavila.

Zenin je ostro pogledal njo, njegov oče pa njega.

»Saj pravim, da ljudem z Nordhauga moje zgodbe
vedno ugajajo,« je rekel Aslak. »Pijem na vaše zdrav-
je!« je zaklical in zvrnil kozarec, ki mu ga je ponudil
eden izmed nevestnih tovarišev.

»Sedaj pa začni!« so klicali.

»Pripoveduj nam zgodbo o ciganki Sigridi,« je
nekdo klical.

»Ne, ta zgodba je grda,« so klicali drugi, posebno
ženske.

»Pa nam povej kaj o bitki pri Lieru!« je prosil
bobnar Svend.

»Ne, raje kaj veselega!« je zaklical velik, slok fant,

ki je golorok slonel ob steni; med tem ko mu je desna

roka visela ob životu, se je z levico kar meni nič tebi
nič igral s kuštri dveh mladih deklet, ki sta sedeli
pod njim — oštevali sta ga pač, odmaknili se pa nista.

»Pripovedoval bom, kar se bo meni zljubilo,« je
rekel Aslak.

»Vraga boš!« je zagodrnjal postaren mož, ki je
ležal na postelji in kadil. Ena noga mu je visela na
tla, z drugo pa je brcal lep jopič, ki je visel na
končnici.

»Ne dotikaj se s svojimi rogovilami mojega jopiča,«
je zaklical fant, ki je slonel ob steni.

»Ti pa ne s svojimi parklji mojih hčera,« ga je
zavrnil mož na postelji.

Sedaj sta se dekleti presedli.

»Res vam povem, da bom pripovedoval, kar se bo
meni zljubilo,« je zaklical Aslak. »Zganje v želodec
da pogum!« je rekel in glasno tlesnil z rokama.

»Pripovedoval boš, kar mi hočemo,« je vzoril mož
na postelji; »ker žganje je naše!«

»Kaj hočeš s tem reči?« je vprašal Aslak in široko
odprl oči.

»Hočem reči, da prase, katero pitamo, tudi za-
koljemo,« je rekel mož in zibal nogo.

Aslak je zaprl oči in s povešeno glavo obsedel.
Potem je povsili glavo čisto na prsi in ni več spre-
govoril.

Nekateri so ga ogovarjali, on pa ni poslušal.

»Zganje ga je dalo,« je menil oni na postelji.

Pri tej priči se je Aslak ozrl in se začel zopet
smehljati.

»Da, da, vam bom pa povedal res veselo zgodbo,«
je govoril. »Oj, tako veselo!« je čez čas pristavil in
se je živahno zarežal, a smeja ni bilo slišati.

»Danes ima Aslak svoj veseli dan,« je menil že-
ninov oče.

»No, saj nič ne stane,« je odvrnil Aslak, stegnil
roko in zaklical: »Se en požirek za pot!«

Dali so mu ga. Počasi je lokal iz kozarca; ko je
ocedil zadnjo kapljo, jo je pridržal na jeziku in glavo
nagnil vznak, nato je požrl še tisto kapljo in ogovoril
moža na postelji: »Tako, sedaj sem vaše prase.« Ter
se je posmejati kakor poprej. Z obema rokama se je
oklenil kolena in ga pozibaval, pri tem se je truplo
gugalo sem ter tja. In nato je začel:

»Nekoč je bilo dekle, ki je živelo v neki dolini. Ime
tiste doline je prav tako postranska reč kakor ime
tistega dekleta. Ampak dekle je bilo lepo in tako je
sodil tudi kmet — pst! — pri katerem je služila. Do-
bivala je dobro plačilo, ki je je šlo za njeno delo, in
dobila je celo še več, kakor ji je šlo; dobila je otroka.